

Έκλεισε
το πρώτο
ψυχιατρείο!!!

σελ. 5

ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ
ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ
(1541-1614)

σελ. 4

Κοσμάς
Αιτωλός

σελ. 3

Για τη γιορτή
της γυναίκας
καπετάνισσας
Του Κώστα Μιχ. Φράγκου

σελ. 2

ΑΝΟΙΞΗ

Μήνυμα της προέδρου

Άνοιξη, η ωραιότερη εποχή του έτους. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα την ωραία και μοναδική πατρίδα μας. Ολόκληρη η φύση λες και σιγοβράζει, και είναι έτοιμη να εκραγεί και να σκορπίσει μυριάδες κομμάτια, χιλιόκαλων αγαθών και ανεκτίμητων δώρων που εκφράζουν και ομορφαίνουν την ζωή.

Τα λουλούδια φουσκώνουν και ξεπετούν τα δροσερά φύλλα τους και μέσα από τα μπουμπούκια τους βγαίνουν τα πανέμορφα άνθη τους που η μοσχοβολία τους μεθά και σε κάνει να ομολογείς πως πραγματικά είναι όμορφη η ζωή... Η γύρις τριγύρω σκεπάζει τα πάντα για να γονιμοποιήσει και να συνεχίσει το αέναο παιχνίδι του θανάτου και της ζωής.

Και δεν είναι τυχαίο, που μέσα σε αυτό το όργιο της αναγέννησης και της ομορφιάς γιορτάζονται οι λαμπρότερες εορτές των Ελλήνων. Η μεγαλύτερη Εθνική εορτή, η 25η Μαρτίου, η γιορτή της επετείου του ξεσηκωμού των Ελλήνων, που μας έδωσαν την ελευθερία που απολαμβάνουμε σήμερα. Και ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, η απαρχή της σωτηρίας, και της διδασκαλίας, για μια άλλη πανανθρώπινη κάθαρση. Ο ξεσηκωμός των Ελλήνων εκτός από Εθνική εξέγερση, με σύνθημα "Για του Χριστού την πίστη την Αγία και της πατρίδος την ελευθερία", η Ορθόδοξη πίστη, το αντιστασιακό πνεύμα του Ελληνισμού, κρυφά και φανερά σχολεία, η ικανότητα στο εμπόριο και την ναυτιλία, όλα αυτά και πολλά άλλα, ήταν τα κυριότερα θεμέλια της εθνικής ανεξαρτησίας.

Έτσι το 1821 ξεπέρασε τα σύνορα και συγκίνησε πολλά Έθνη ανά την υφήλιο. Οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί του Λιβάνου ξεσηκώθηκαν μαζί μας κατά των Τούρκων. Ο Διονύσιος Σολωμός στον "Ύμνον προς την ελευθερία" τονίζει ότι με την εθνεγερσία των Ελλήνων "γκαρδιακά εξαροποιήθη και του βάσιγκτον η γη, η χώρα του Τζωρτζ Ουάσιγκτον δηλ. οι ΗΠΑ. Στην Λατινική Αμερική εναντίον των αποικιοκρατών, στη Δυτική Ευρώπη ο φιλελληνισμός επηρέασε τον λαό και τους διανοητές. Ας μην ξεχνάμε τον περίφημο πίνακα του Ντε λα Κρουά η σφαγή της Χίου, που ανάγκασε τους αρχηγούς των τότε Δυνάμεων να γίνουν υποστηρικτές του αγώνα μας. Αθάνατο το 1821, παγκόσμιο, πανανθρώπινο. Όπως επίσης και η μεγαλύτερη Χριστιανική μας γιορτή, η Ανάσταση. Δεν είναι πια ο θάνατος το τέλος. Είναι η Ανάσταση και η αρχή της αληθινής ζωής. Είναι στην άνοιξη αυτές οι γιορτές που κρύβουν μέσα τους όλα τα σοφά, όλα τα ιδεώδη. Ένας σεβασμός για τα όσα και ιερά της Φυλής μας που συμπυκνώνονται, σ' ένα ευγενικό νόημα πρωτοφανούς ομορφιάς. Ζούμε στον ωραιότερο τόπο πάνω στην γη. Πολλοί οι σφετεριστές μας.

Εμείς όμως είμαστε Έλληνες. Και η γη μας είναι Ελληνική.

Ας θυμηθούμε τα λόγια του Σεφέρη όταν αναφέρεται στο χωριό του Μακρυγιάννη ΓΙΑ ΑΥΤΑ ΠΟΛΕΜΗΣΑΜΑΙ. Αποδεικνύει περίτρανα, την αίσθηση, το βίωμα, την ιδέα και την αποδοχή του συνόλου της Εθνικής κληρονομιάς από τους πρωταγωνιστές της Εθνεγερσίας του 1821.

Με τρεις λέξεις ο Μακρυγιάννης, ενώνει το ξίφος των μαχτών των Θερμοπυλών με το σπαθί του Κολοκοτρώνη. Συγχρονίζει την αγωνιώδη κωπηλασία των ναυτών των Αθηναίων τριήρων στην Σαλαμίνα με εκείνη των Μπουρλοτιέρηδων του Μισούλη και του Κανάρη.

Πάνω από όλα ο Σεφέρης είδε μέσα από τους καπνούς των μαχών που περιέγραψε ο Μακρυγιάννης, στις λάσπες, στις κακουχίες, στις προδοσίες και στα παιχνίδια των Δυτικών να αστραποβολεί ένα σπάνιο ήθος.

Ένας σεβασμός για τα όσα και ιερά της φυλής, και μια αντίληψη της συνέχεις τους ανά τους αιώνες ανελλιπώς με την ίδια ορμή και ομορφιά. Η Εθνική μας ταυτότητα δεν αλλοιώνεται. Ό,τι κι αν συμβεί στον δοκιμασμένο μας τόπο, όσο κι αν προσπαθήσουν να καταστρέψουν την παιδεία, την θρησκεία, την ελευθερία μας, οι Έλληνες μπορούν και το ξέρουν ότι μετά από κάθε χειμώνα οπωσδήποτε έρχεται η άνοιξη.

Μια άνοιξη που είναι η φυσική συνέπεια της θανασίας και ο λαός της Ελλάδας είναι αθάνατος. Το έχει αποδείξει χιλιάδες χρόνια τώρα.

Καλό Πάσχα, Καλή Ανάσταση στα σπίτια σας και στις ζωές σας.

Με πολλή αγάπη
Ν. Σκαρβέλη

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΙΤΤΑΣ ΣΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ METROPOLITAN ΤΗΝ 9η ΜΑΡΤΙΟΥ 2014

Με μεγάλη χαρά συμμετείχα και φέτος στην Κοπή της Πίττας του σωματείου «ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ».

Πλούσιος ο απολογισμός του έργου του Δ.Σ. του σωματείου και θέλω να συγχαρώ ιδιαίτερα την Πρόεδρο κα Νίκη Σκαρβέλη, τα Μέλη του Δ.Σ. και όλα τα Μέλη του Σωματείου για το αθόρυβο, εθελοντικό, αλλά πολύ σημαντικό έργο που προσφέρουν στους ψυχικά πάσχοντες συνανθρώπους μας.

Παρακολουθώντας χρόνια, από την ίδρυση του Σωματείου, αφού τυγχάνει να είμαι και ιδρυτικό μέλος του. Θέλω να τονίσω πόσο ωφέλιμος είναι η συμπαράσταση των Μελών του Σωματείου μας αυτού, για πράγματα τα οποία δεν μπορεί να προσφέρει, το ίδιο το Ίδρυμα όπως είναι οι εκδρομές, οι επισκέψεις σε ταβέρνες, θέατρα, χορούς και τα δώρα κ.α.

Η προσφορά χρόνου και ό,τι υλικό μπορεί κανείς να δώσει στους ξεχασμένους από την κοινωνία συνανθρώπους μας γεμίζει την καρδιά μας με ψυχική ικανοποίηση.

Η κοινωνία και η χώρα μας έχουν μεγάλη ανάγκη για τέτοια παραδείγματα κοινωνικής προσφοράς και αλληλεγγύης, ιδιαίτερα σε αυτή την κρίσιμη περίοδο που περνάμε. Αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση η εθελοντική αυτή προσφορά και για αυτό πρέπει ιδιαίτερα να την τιμούμε και να την επαινούμε.

Ας πάσουμε να βλέπουμε μόνο «τον εαυτούλη μας» και τους δικούς μας και ας δούμε και τον «πλησίον» μας και τους εγκαταλειμμένους συνανθρώπους μας, δεν θα χάσουμε, θα κερδίσουμε πολλά, ιδιαίτερα την ψυχική μας ευχαρίστηση, ότι σταθήκαμε δίπλα τους, όταν μας είχαν ανάγκη. Ο ΠΑΝΑΓΙΩΣ ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΒΕΒΑΙΟΙ, ότι θα μας ανταμείψει και δεν θα μας ξεχάσει.

Θέλω ακόμη μια φορά να συγχαρώ όλους που παρτάσκονται και προσφέρουν και να καλέσουμε όλα τα μέλη του Σωματείου, να συμπαρασταθούν στο Διοικητικό Συμβούλιο, να προσφέρουν λίγο από τον χρόνο τους, όσοι μπορούν. Το ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ απειλείται και πάλι για ΚΛΕΙΣΙΜΟ. Ας συμπαρασταθούμε στο Δ.Σ. του ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ για να μείνει ανοικτό το ΑΙΩΝΟΒΙΟ ΑΥΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΥ ΙΔΡΥΣΕ Ο ΧΙΩΤΗΣ ΤΖΩΡΤΖΗΣ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΑΜΑΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΘΗΚΑΝ ΠΟΛΛΟΙ ΑΛΛΟΙ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΕΣ ΜΑΣ. ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΣΤΗΝ ΔΙΑΘΕΣΗ ΜΑΣ ΓΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ.

Με Αγάπη Προσ'Όλους
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Χ. ΒΑΡΛΑΣ
π. Πρόεδρος του Δ.Σ. ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

Για τη γιορτή της Γυναίκας - Καπετάνισσας

Αφιερωμένο στις Καπετάνισσες και στις γυναίκες των ναυτικών που λάτρεψαν τη θάλασσα και σ' αυτές που πήρε η θάλασσα μαζί με τους συντρόφους τους και δεν γύρισαν στην οικογένεια.

Έχει περάσει περίπου ένας χρόνος από τον θάνατο του καπετάν Νικόλα, όταν μέσα στους φακέλους της βιβλιοθήκης του βρέθηκαν κάποιες χειρόγραφες ελίδες που αναφέρονταν στη γυναίκα του με τα πιο κάτω:

- Τώρα που δεν είμαι πλέον κοντά σου θέλω να σου αφίσω από καρδιάς κάποια ευχαριστώ που στάθηκες τόσο στοργικά κοντά μου για πάνω από σαράντα χρόνια!

Θυμάμαι, γνωριστήκαμε σε μια φιλική παρέα και σε ξεχώρισα όχι μόνο για την ταπεινότητά σου αλλά και την ομορφιά σου.

Όπως καθόσουν απέναντί μου ένιωσα τις ψυχές μας να συναντώνται, να συνομιλούν και να χαϊδεύονται με τα μάτια, με τα χείλη και κάποιες λέξεις να κυκλοφορούν στο κενό της απόστασης που μας χώριζε.

Τα μάτια μου αρμύνιζαν μέσα στα δικά σου κι ένιωθα μεθυμένος... Τότε ένιωσα έτοιμος να σε κλείσω στην αγκαλιά μου και να μην σε αφήσω να φύγεις ποτέ...

Θυμάμαι πόσο όμορφα ένιωσα τη στιγμή που ενώθηκαν τα μάτια μας και όπως σ' έβλεπα σε παρομοίωση σαν μια μικρή πεταλούδα που μόλις είχε βγει από το κουκούλι της...

Η έλξη και η συμπάθεια ήταν νομίζω αμοιβαία και από εκείνη τη στιγμή άρχισα να σκέπτομαι να ζήσουμε μαζί για πάντα... Τούτο ίσως γιατί πίστευα πως για τη δημιουργία μιας ευτυχισμένης οικογένειας χρειάζεται να βρεις το σωστό πρόσωπο, με την προϋπόθεση όμως αν κι εσύ είσαι το σωστό πρόσωπο.

Πίστευα ακόμα πως θα είσαι μια ενάρετη σύζυγος και μάλιστα, που καμιά κακότητα δεν μπορούσε να σε αγγίξει.

Έτσι, σύντομα μου δημιουργήθηκε ένα δυνατό αίσθημα αγάπης και πίστευα πως αν γινόσουν γυναίκα μου, ακόμα και στα βαθιά μας γεράματα θα αγαπάει ο ένας τον άλλον τόσο πολύ, σαν να γνώθαμε πως δεν είχαμε παντρευτεί ποτέ!

Δυστυχώς όμως για μια πενταετία οι δρόμοι μας χώρισαν εσύ στην ξενιτιά κι εγώ στα καράβια λες κι έψαχνα να σε βρω, παρόλο που διατηρούσαμε κάποιες επαφές μόνο με ευχές για τις γιορτές, που νομίζω έκρυβαν κάποια αμοιβαία θέλω...

Και να που έπειτα από δική μου επιδίωξη ξανασυναντηθήκαμε στην ξενιτιά...

Τότε με αμοιβαία απόφαση φθάσαμε στην Ελλάδα, όπου κάναμε τον γάμο μας και από τότε πρέπει να σου πω, ότι σ' αγαπάω περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη γυναίκα συνάντησα στη ζωή μου... Και, πρέπει να σε βεβαιώσω, πως εκείνες οι γυναίκες που γνώρισα πριν από σένα, με έφεραν κοντά σου, γιατί παρά τις ομορφιές τους, καμιά δεν είχε τη δική σου ομορφιά που ξεκινούσε από την ψυχή σου.

Κατά το ταξίδι μας στο αεροπλάνο, ένιωσα για πρώτη φορά το αδύναμο δεξί χεράκι σου να ζητάει το δικό μου και κρύφτηκε σαν αδύναμο χελιδονάκι στις παλάμες μου...

Όσον αφορά τη διαφορά της ηλικίας μας δεν σε ενδιέφερε, γιατί για τον άνδρα είναι το πόσο αντέχει και για τη γυναίκα το πώς φαίνεται...

Σαν γυναίκα μου, ήσουν το στολίδι του σπιτιού και θησαυρός, αλλά για μένα ήσουν πάντα και τα δύο, σαν λουλούδι που μέσα του έκρυβε το μέλι του.

Η ζωή μου κοντά σου, ήταν αγάπη και αφοσίωση, την οποία πάντα αναγνώριζα, χωρίς όμως να σου το δείχνω έντονα...

Το γλυκό σου χαμόγελο ήταν σαν μια γέφυρα που μας έωνε.

Πάντα πίστευα πως οι γυναίκες πλάστηκαν για να τις αγαπούμε εμείς οι άνδρες, αλλά εγώ όχι μόνο σε αγαπάω αλλά και σε λάτρεψα.

Άλλωστε ο ρόλος της γυναίκας είναι διαχρονικός και σημαντικός στη διαμόρφωση της όποιας κοινωνίας. Από τη γέννηση και την ανατροφή των παιδιών, μέχρι και τους αγώνες που έδωσε κατά τις ιστορικές στιγμές στη χώρα μας.

Ο σημαντικότερος όμως ρόλος της γυναίκας είναι εκείνος της μητέρας, γιατί είναι ο πυρήνας της οι-

Ο καπετάν Νικόλας και η σύζυγος του Ευαγγελία

κογένειας και της κοινωνίας.

Κάποτε σου είπα, πως ο άνδρας που ανεβαίνει τη σκάλα της επιτυχίας και της ευτυχίας την κρατά πάντα η γυναίκα που τον αγαπά. Άλλωστε η μοίρα κάθε άνδρα είναι προκαθορισμένη πορεία, φωτισμένη από την αγάπη μιας γυναίκας. Νομίζω λοιπόν, πως η τέχνη της αγάπης προϋποθέτει ταπεινοφροσύνη, θάρρος, άνοιγμα στον άλλον, ανάληψη ευθύνης, πνεύμα αυτοθυσίας, συναισθηματικά δεσμά, ψυχική επαφή και πνευματική επικοινωνία.

Όλες αυτές τις δεκαετίες που περάσαμε μαζί, σ' αγαπούσα όχι για ό,τι ήσουν εσύ, αλλά για ό,τι γινόμουν εγώ κοντά σου. Έτσι ένιωθα γεμάτος αγάπη που μου χάριζες, σαν εκείνους τους άνδρες που δεν τους λείπει τίποτα, ακόμα κι αν στερούνται οτιδήποτε άλλο...

Μερικές φορές θύμωνα και με πρεμούρες, γιατί όταν πραγματικά αγαπάς μια γυναίκα ξέρεις να υποχωρείς. Ενώ αντίθετα και ανόητα, μερικές γυναίκες προσπαθούν να αλλάξουν έναν άνδρα και όταν τον αλλάζουν δεν τους αρέσει πια...

Τις στιγμές που ήσουν πλήρης από αγάπη και έβλεπες τα πάντα από την θετική τους πλευρά, νομίζω ένιωθες την ανάγκη να προσφέρεις και όχι να ζητήσεις.

Από τότε κατάλαβα πως εσένα που τόσο αγαπάω, πολλές μ' έκανες να νιώθω, πως η πραγματικότητα είναι περισσότερο ονειρεμένη από το όνειρο...

Ήσουν μια καλή σύζυγος, μια καλή μητέρα κι εκπλήρωσες τη γυναικεία αποστολή σου, επιβεβαιώνοντας πως η συνύπαρξη ηθικότητας είναι το ανώτατο αγαθό και ο πρώτος αναγκαίος όρος,

Στους ωκεανούς (Προς τις γυναίκες των ναυτικών)

«Τι να 'ναι αυτό το βάλαμα
στάζει σαν έρβε βράδυ
στην κουρασμένη σκέψη μου
και στη βαρειά ψυχή
όταν το κύμα άγριο ξεσπά
στην κουραστική
και το μυαλό θολώνει
κι ορατότητα μηδέν
το άγχος μεγαλώνει

Να είναι η αγάπη σου
που πάντα είναι σιμά μου.
Να είναι η καλοσύνη σου
που κλείνω στην καρδιά μου.
Η μήπως είναι τα χρυσά για σε
μονάκριβα όνειρά μου;»

όπως έκανα κι εγώ από τη στιγμή που ενωθήκαμε.

Έτσι, και οι δύο πιστέψαμε πως η ευτυχία γίνεται μεγαλύτερη, όταν μοιράζεται και η απόλυτη ευτυχία είναι όταν αισθανόμαστε πως αξίζουμε της αγάπης εκείνων που μας αγαπούν. Πάντα αναγνώριζα τις αρετές σου και ήσουν ικανή από το μηδέν να επιτύχεις τα πάντα.

Γνώριζα πως η αγάπη είναι μεγάλο αγαθό, αλλά το ν' αγαπάς τον άλλον είναι ακόμα μεγαλύτερο, γιατί αν στη ζωή δεν δώσεις αγάπη, δεν παίρνεις αγάπη.

Ωστόσο, η ευτυχία δεν είναι σταθμός στον οποίο φθάνεις, αλλά ο τρόπος με τον οποίο ταξιδεύεις και ότι η ευτυχία δεν βρίσκεται στην ευτυχία, αλλά στο κυνήγι της...

Πάντα πίστευα πως μια ωραία κυρία αρέσει στα μάτια, μια καλή γυναίκα αρέσει στην καρδιά. Η μια είναι στολίδι και η άλλη θησαυρός. Εσύ είχες και τα δύο.

Γιατί όταν κάποιος αγάπησε πραγματικά, αυτό γίνεται δυνατή ανάμνηση, και η ανάμνηση γίνεται θησαυρός.

Νομίζω λοιπόν πως ευτυχισμένοι είναι εκείνος, που στο δειλί της ζωής του μπορεί να σφίγγει στο στήθος του τη σύντροφό του και να χαίρονται μαζί. Θα φύγω από τη ζωή πιστεύοντας για σένα, πως όχι μόνο το κάλλος σου, αλλά και οι αρετές που είχες προσπαθώντας πάντα να με ευχαριστήσεις.

Έτσι ένιωσα πως το μικρό διάστημα της ζωής μας είναι αρκετό για να ζήσει κανείς και να θαυμάζει τη φύση και αξιόλογους ανθρώπους, που κοντά τους δεν νιώθεις ποτέ αισθηματική αναπηρία...

Τα ταξίδια μας με τα καράβια, η ναυτική φωτογραφία στο σαλόνι του σπιτιού μας που βγάλαμε στην Αμβέρσα, μου θυμίζει τις φουρτούνες που περάσαμε μαζί στη θάλασσα. Ύστερα για χρόνια ήσουν το λιμάνι που είχα αράξει μέσα του κι έριξα άγκυρα για πάντα όπου ήσουν η γαλήνη μου και όλες οι φουρτούνες που πέρασα ξεχάστηκαν για πάντα.

Και να που τώρα ο θάνατος είναι δίπλα μου και μου ψιθυρίζει: «Ζήσε γιατί έρχομαι...».

Τούτο όμως δεν με φοβίζει, γιατί θα μου χαρίσει έναν ήρεμο ύπνο, αφού τα χρόνια που περάσαμε μαζί, ένιωσα σαν να έζησα μια καλά χρησιμοποιημένη ζωή...

Τα λόγια αυτά έγραψε ο καπετάν Νικόλας στη γυναίκα της ζωής του και μητέρα των παιδιών του κ. Ευαγγελία στις χειρόγραφες σελίδες που άφησε.

Κώστας Μιχ. Φράγκος

«Κι όταν έστω κι αργά πια, άραξα στις γυναίκες μου την αγκαλιά, ποιος κόλπος και ποιο πλάνο ξελογιάστηκε λιμάνι θα μπορούσε να μου χαρίσει τέτοια ευτυχία;»

Ανδρέας Καρκαβίτσας

ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ο έρωτας
Το αρχιπέλαγος
Κι η πλώρα των αφρών του
Κι οι γλάροι των ονείρων του
Στο πιο ψηλό κατάρτι του
ο ναυτής ανεμίζει
Ένα τραγούδι

Ο έρωτας
Το τραγούδι του
Κι οι ορίζοντες του ταξιδιού του
Κι η ηχώ της νοσταλγίας του
Στον πιο βρεμένο βράχο της
η αρραβωνιαστικιά προσμένει
Ένα καράβι

Ο έρωτας
Το καράβι του
Κι η αμεριμνησία των μελεμιών του
Κι ο φλόκος της ελπίδας του
Στον πιο ελαφρό κυματισμό του
ένα νησί λικνίζει
Τον ερχομό

Οδυσσέας Ελύτης

ΚΟΣΜΑΣ ΑΙΤΩΛΟΣ

(Υπό Δρ. Φιλ. Μαρία
Ελευθερίας Γ. Γιατράκου)

Χρειάστηκε όμως και μια άλλη μορφή να καταλάβει τον προεπαναστατικό χώρο. Η μορφή του Κοσμά του Αιτωλού. Του χωριετόπαιδου που γεννήθηκε τα 1714 στο Μεγάλο Δέντρο τον Αποκούρου Αιτωλίας.¹¹⁶ Γιος πτωχού υπαντή ο Κωνσταντίνος ή Κώνστας, όπως τον ονόμαζαν πριν γίνει μοναχός, από μαθητή του Διάκου Ανανία του Δερβιζάνου και του Αναστασίου Γορδίου στη Μονή της Αγίας Παρασκευής, βρέθηκε σπουδαστής της «Αθωνιάδας Ακαδημίας», σε ηλικία 35 ετών, όπου είχε δύο σπουδαίους διδασκάλους, τον Μεσολογγίτη Παλαμά Παναγιώτη και τον «σοφώτατον» Ευγένιον Βούλγαριν. Στην ηλικία των 20 ετών άρχισε να διδάσκει τους μικρότερους του, ως «υποδιδάσκαλος».

Επιθυμία του να φωτιστεί στο Όρος μαζί με άλλους και στη συνέχεια να φωτίσουν άλλους.¹¹⁷

Ο Άγιός μας έμεινε στο Όρος περίπου 10 χρόνια (1750 - 1760). Ιερομόναχος ύστερα, οισιτηλατημένος από ένθεο ζήλο και πονώντας βαθιά για τη δουλεία του Γένους, ανέλαβε κολλοσιαία δράση με διπλόν σκοπόν. Ν' αποσοβήσει τον επαπειλούμενο εξισλαμισμό της Ελλάδος και να ιδρύσει παντού, όπου δεν υπήρχαν, εστίες φωτισμού για τα παιδιά των ραγιάδων και να διατηρήσει άσθηστο το φως της πνευματικής παραδόσεως του Έθνους.¹¹⁸

Πριν ξεκινήσει την ιεραποστολική του δραστηριότητα, τις περιοδείες του, μετέβη στην Κωνσταντινούπολη και πήρε την ευχή του Πατριάρχη. Εκεί, στην Πόλη, βρισκόταν και ο αδελφός του Χρυσάνθος, μορφωμένος και καλός.

Από αυτόν διδάχτηκε «μερικήν τινά τέχνην ρητορικήν». Ξεκίνησε από την Ανατολική Θράκη. Διέτρεξε τη Μακεδονία, τη Θεσσαλία, τη Στερεά, «πετάχτηκε» για λίγο και στην Πελοπόννησο, ταξίδεψε και στα νησιά του Αιγαίου, στις Κυκλάδες και στα νησιά του Ιονίου. Προπαντός, όμως, πήγε και ξαναπήγε στην Ήπειρο νότια και βόρεια. Ιδίως, έβλεπε ότι εκεί αλλαξοπιστούσαν τότε πολλοί, ακόμη και παπάδες! Οι περιοδείες του αναχαίτισαν τις αλλαξοπιστίες και το κύμα του εξισλαμισμού. Σταμάτησαν ακόμη και τις ληστείες, που ήταν συνηθισμένο φαινόμενο. Μερικοί μάλιστα ληστές, μετανιωμένοι, κάθονταν φρόνιμα στα πόδια του ακούγοντας τις Διδαχές του.¹¹⁹ Τα όπλα του στην ηρωική του εξόρμηση ήταν ένας μεγάλος ξύλινος σταυρός, που σπιντόταν στο ύπαιθρο, αφού δεν υπήρχε εκκλησία ή άλλο χώρος που να χωρεί τα πληθύνοντα έτρεχαν από κήρυμά του - ένας ξύλινος σταυρός που έμενε καρφωμένος κάθε φορά στο σημείο που σπιντόταν για να θυμίζει τη διέλευσή του κι ένα θρονί όπου ανέβαινε για να ομιλήσει και προ πάντων, η φλογερή και χειμαρρώδης ευγλωττία του, που πλέκτριζε, ενθουσίαζε, ανύψωνε και ενέπνεε τα ακροατήριά του.¹²⁰ Κι όχι μόνον οι Έλληνες αλλά και οι Τούρκοι τον «άκουαν μ' ευλάβεια και κατάνυξη». Κι είχε θαυμαστές πασάδες που τον προστάτευσαν, ένας μάλιστα απ' αυτούς του χάρισε και πολυτελέστατο θρονί για το κήρυγμά του, ο δε

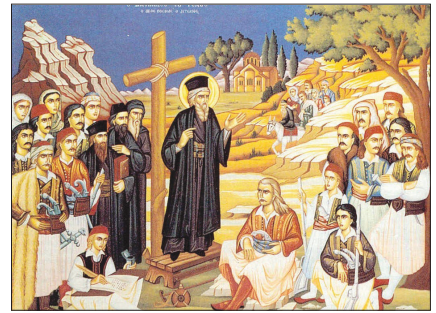

φοβερός Αλή πασάς των Ιωαννίνων, του οποίου ο Κοσμάς είχε προφητεύσει την εκπληκτική άνοδο, ώστε όταν κατόπι διαβολών κάποιων σκοτεινών εμπόρων και τοκογλύφων, και της επίτηδες παρεξηγημένης διαταγής ενός Τούρκου διοικητικού τον εθανάτωσαν, διέταξε να κατασκευάσουν αργυρούν ομοίωμα της κεφαλής του και όταν του την παρουσίασαν, την «έψαυσε» τρεις φορές με τη γενειάδα του, δείγμα βαθύτατου σεβασμού. Κι επειδή δεν άρεσε καθόλου στους Μουσουλμάνους η εκδήλωση αυτή, στράφηκε και τους είπε: «Φέρτε μου ένα Μουσουλμάνο σαν αυτόν τον Χριστιανό και θα του φιλήσω και τα πόδια». Ο Κοσμάς ο Αιτωλός, υπογράμμιζε με ασυνήθιστη έμφαση την ανάγκη της μόρφωσης: «Δασκάλους, μαθητές, φυλάδες θέλω! Τηράτε πως κατάντησε, πως αγρίεψεν το Γένος μας στην αμαθία, και ασπάζεται Τούρκων την πίστη και αφανίζεται! Ξύπνια παιδιά αδελφοί, θα παραδώσετε ογλήγορα στο Γένος! Σχολεία θα φτιάξετε: Αυτού τον λειτουργάγετε το Θεό, σας κρένω! Στα φώτη, όχι στα σκότη».¹²¹

Από τα κηρύγματά του θορυβήθηκαν και οι Ενετοί, οι οποίοι έστειλαν κατάσκοπο τους να τον παρακολουθεί στα κηρύγματά του - στα Επτάνησα και στην Ήπειρο. Η ψυχρή αναφορά - μαρτυρία αυτού του ανθρώπου, έχει διασωθεί και αποτελεί μίαν ακόμη «έξωθεν» μαρτυρία για την αγιότητα του Κοσμά και τις χιλιάδες ανθρώπων, που παρακολουθούσαν με δέος και σεβασμό τα κηρύγματά του.¹²²

Το κηρυκτικό και παιδευτικό έργο του Κοσμά είναι αξιοθαύμαστο. Στις τριάντα επαρχίες που κήρυξε, κατόρθωσε να ιδρύσει διακόσια κοινά (δημοτικά) σχολεία και τριάντα ανώτερα, τα οποία ονομάζει «Ελληνικά». Τότε, εισήχθη και το σύστημα των οικοσείτων μαθητών των Σχολείων και οργανώθηκε κοινοβιακή! Σ' αυτά τα Σχολεία χορηγούσαν δωρεάν στους μαθητές τροφή και διδασκαλία. Οι πλούσιοι όριζαν διάφορα κληροδοτήματα για τη συντήρηση των διδασκάλων και των μαθητών και για τον εμπλουτισμό των βιβλιοθηκών.¹²³

Όμως, ο Κοσμάς ορθοτομούσε τον «λόγον της

αληθείας». Έτσι, καταδιώχθηκε από ανθρώπους των Εβραίων που τον μισούσαν, γιατί πέτυχε να μεταφερθεί το παζάρι από την Κυριακή στο Σάββατο, ημέρα ιερή γι' αυτούς, κατά μαρτυρίαν του ίδιου του Αγίου.¹²⁴

Οι Εβραίοι διαπραγματεύονται με τον Κουρτ Πασά, στον οποίο τάζουν είκοσι πέντε χιλιάδες γρόσια για τον θάνατο του Αγίου. Ο Κουρτ Πασάς, ομολογούσε συνεχώς, ότι ο Κοσμάς ήταν Άγιος, πραγματικός Άγιος. Μπροστά στη δίψα όμως για γρόσια, όλα υποχωρούν.¹²⁵ Ο Άγιος ήταν ήσυχος αφημένος στα χέρια του Θεού. Ήδη, από τις 2 Μαρτίου του ίδιου χρόνου, το 1779, είχε περιγράψει, σε λίγες γραμμές, τη ζωή και έργο του, σε επιστολή του προς τον αδελφό του Χρυσάνθο. Από την κατακλείδα της επιστολής του προκύπτει ότι γνώριζε καλά τους εχθρούς που επιβουλευόνταν τη ζωή του. «Δέκα χιλιάδες Χριστιανοί με αγαπώσι και ένας με μισεί. Χίλιοι Τούρκοι με αγαπώσι και ένας όχι τόσο. Χιλιάδες Εβραίοι θέλουν τον θάνατον μου και ένας όχι».

Η απόφαση για την θανατική καταδίκη του Κοσμά δι' απαγχονισμού είναι ειλημμένη. Προχωρεί ο Άγιος προς τον θάνατο δοξολογικά, ειρηνικά, γενναία. Στο Καλικόντασι σημειώθηκε η τελευταία πράξη του μαρτυρίου του. Οι Τούρκοι τον πέταξαν στον ποταμό, αλλά θαυματουργικά ο παπά - Μάρκος ο εφημέριος του Καλικόντασι, βρήκε στον ποταμό το άγιο του σκάνωμα. Με δέος και συντριβή, με την παρουσία του Δεσπότη και πλήθους λαού που έκλαιγε ασταμάτητα έγινε η κηδεία του. Την πνευματική σπορά του ύστερα από τη δυνατή πριν από την εκτέλεση προσευχή του θα συνέχιζαν άξιοι συνεργάτες του. Ο Νίκωνας κι όσοι είχαν μέσα τους ζωηρή την ιεραποστολική φλόγα.

116) Βλ. Ιωάννης Β. Μενούνος, Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, Διδαχές και Βιογραφία, Έκδοση Πέμπτη, Αθήνα 1979, σ. 13.

117) ο.π., σ. 15.

118) Βλ. Ι. Μενούνος, ο.π., σ. 17, Μαρία Γ. Γιατράκου, Ανταύγειες από την Εθνεγερσία (υπό έκδοσιν).

119) Ι. Μενούνος, ο.π. σ. 18.

120) Βλ. Μαρία Γιατράκου, ο.π.

121) Μαρία Γ. Γιατράκου, Ο Διδάσκων και η Διδασκαλία, Αθήνα 1993, σ. 5,

Ανάτυπον από το 23ον τεύχος των Πρακτικών των «ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΟΜΙΛΙΩΝ» του ΑΒ' και ΑΓ' Εκπαιδευτικού Συνεδρίου του Τομέως Επιστημόνων και Εκπαιδευτικών του Συλλόγου «Ο.Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ» εις Αθήνας και Θεσσαλονίκη, σ.

122) Ι. Μενούνος, ο.π., σ. 19.

123) Μαρία Γ. Γιατράκου, ο.π.,

124) Ι. Μενούνος, ο.π., σ. 26.

125) ο.π., σ. 36, 37.

2014 Χρονιά Δομήνικου Θεοτοκόπουλου στην Ελλάδα και στην Ισπανία

ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ (1541-1614)

EL GRECO

«Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΕ ΤΙΣ ΧΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΛΑΜΨΕΙΣ ΚΑΙ ΛΕΥΚΕΣ ΑΣΤΡΑΠΕΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΙΟΥ ΦΩΤΟΣ 400 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ»

(Υπό Δρ. Φιλ. Μαρία Ελευθερίας Γ. Πατράκου)

Το έτος 2014 μ.Χ. αποτελεί ορόσημο για τους Έλληνες και για τον κόσμο ολόκληρο. Οι μόνον διτι η ιστορική μνήμη ανακαλεί σημαντικά ιστορικά γεγονότα αλλά και διότι είναι εορταστικό για δύο μεγάλες μορφές που κράτησαν ψηλά το Γένος μας με τη λαμπρή πνευματική διαδρομή τους.

Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, η επιφανέστερη λαοπαλαιοτική και νεοπατερική μορφή της νεοελληνικής εθνότητας, ο επιβλητικότερος λαϊκός αναγεννητής των τελευταίων χρόνων της τουρκικής σκλαβιάς.

Ο Διδάσκαλος και Φωτιστής του Γένους, που άναψε φωτεινούς φάρους παιδείας με την ίδρυση εκατοντάδων σχολείων και προετοίμασε την ώρα της λευτεριάς.

Η άλλη μορφή παγκόσμια και πανανθρώπινη με την ουράνια διαδρομή στο χώρο της Τέχνης, ζωγραφικής, γλυπτικής, αρχιτεκτονικής τίμησε το ελληνικό όνομα με έργα αριστουργήματα που θαυμάζουν οι άνθρωποι όλης της γης αθανατίζοντας το όνομά του.

Ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος, γνωστός με το ισπανικό προσωνύμιο El Greco δηλαδή ο Έλληνας, γεννήθηκε το 1541 στο Χάνδακα.

Η παιδεία του κλασική, ανθρωπιστική, θρησκευτική.

Η οικογένειά του εύπορη, του έδωσε τη δυνατότητα να τύχει αρίστης παιδείας. Ο πατέρας του φοροσυλλέκτης και έμπορος. Είχε κι έναν μεγαλύτερο αδερφό, τον Μανώλη Θεοτοκόπουλο, που ακολούθησε το επάγγελμα του πατέρα του. Παρόλο που στην εποχή του συνυπήρχαν στην Κρήτη Ορθόδοξοι και Καθολικοί, η πιθανότερη εκδοχή είναι πως η οικογένειά του ήταν ορθόδοξη και με βάση τα αρχαία και νόμιμα έγγραφα ένας θείος του ήταν ορθόδοξος ιερέας, ενώ το όνομα του Δομήνικου δεν καταγράφεται στα αρχαία των βαπτίσεων της καθολικής εκκλησίας στην Κρήτη.

Ο Θεοτοκόπουλος εκπαιδεύτηκε αχιογράφος, σύμφωνα με έγγραφο του 1563 ίσως κοντά στον Μιχαήλ Λαμασκινό, σπούδασε και τα κλασικά γράμματα πιθανώς κοντά σε μοναχούς.

Σπούδασε την αρχαία ελληνική και κλασική γραμματεία, κρίνοντας από την πλούσια βιβλιοθήκη που κληροδόθηκε μετά το θάνατό του στην Κρήτη, που αποτέλεσε μέρος της ενετικής επικράτειας από το 1211. Οι ζωγράφοι και οι αχιογράφοι συνδυάζουν το βυζαντινό ιδίωμα με τις δυτικές επιρροές και φιλοτεχνούν με κυρίως φορητές εικόνες και διαμορφώνοντας τη λεγόμενη «Κρητική Σχολή». Στο Χάνδακα εργάζονταν κατά τον 16^ο αιώνα περίπου διακόσιοι ζωγράφοι, οργανωμένοι σε συντεχνίες. Ο Θεοτοκόπουλος εξασκούσε επίσημα το επάγγελμα του ζωγράφου και από επίσημο έγγραφο της εποχής θεωρείται ως δάσκαλος (maestro doménigo).

Ανήσχυο πνεύμα ο Θεοτοκόπουλος, μετέβη στη Βενετία και δούλεψε κοντά στον Τισιάνο. Όλοι, εκπλησσόντο, και θαυμάζον στην Ρώμη το χάρισμα του Έλληνα ζωγράφου με το εκπληκτικό προσωπικό στυλ. Στη Βενετία έπρεπε να συναγωνισθεί με καλλιτέχνες του διαμετρήματος του Jacopo Robusti του Tintoretto που απασχολούνταν με τη διακόσμηση της Scuola de San ROCCO, καθώς επίσης με το Jacopo Ponte Bassano ή τον Paolo Caliari, τον Veronese. Έγινε μέλος της ακαδημίας του St. Lucas και τα διανοητικά του ενδιαφέροντα αναπτύχθηκαν κοντά σε λαμπρές προσωπικότητες, ανθρώπους όπως ήταν ο καρδινάλιος Farnese. Συνέδεθηκε επίσης με τον διακεκριμένο εκκλησιαστικό που συνδέθηκε με την Αρχιεπισκοπή του Toledo.

Όλες οι περιστάσεις του έδιναν ελπίδα ότι ανέμενε ένα καλύτερο μέλλον, στην Ισπανία, όπου μπορούσε να βρει εργασία στην αρχική διακόσμηση του παλατιού Escorial. Τα χρόνια του EL Greco στην Ισπανία πρέπει να θεωρηθούν ως χρόνια σπουδής προετοιμασίας που θα του έδιναν την ευκαιρία να αναδυθεί και να αναπτύξει την αληθινή καλλιτεχνική του προσωπικότητα. Έργα του Greco διάσημα κατά την παραμονή του στην Ιταλία βρίσκονται στα δισαμήτερα Μουσεία του κόσμου.

Τον χειμώνα του 1576 -77 ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος αναχώρησε για την Ισπανία κι αφού έμεινε για λίγο στη Μαδρίτη εγκαταστάθηκε τελικά στο Τολέδο, σπουδαίο οικονομικό και πολιτιστικό κέντρο, ικανό να τον κάνει να ρίξει τις ρίζες του εκεί και να αναπτύξει τις καλλιτεχνικές του εμπνεύσεις. Στην αρχή ανέλαβε να φιλοτεχνήσει τρία ρετάμπλ για τη μοναστηριακή εκκλησία του Αγίου Δομήνικου του Παλαιού (Santo Domingo el Antiguo) και μια ελαιογραφία με θέμα το διαμερισμό των ματιών του Χριστού, γνωστή ως El Espolio, για τον καθεδρικό ναό της πόλης. Ο Θεοτοκόπουλος εργάζεται ασταμάτητα στο Τολέδο και εικονογραφεί συνθέσεις αριστουργηματικές συνδυάζοντας με θαυμαστή ικανότητα στοιχεία από τον Τισιάνο και τον Μιχαήλ Άγγελο, παραδίδοντας τελικά μια πρωτότυπη σύνθεση. Εκτός από έργα ζωγραφικής ανέλαβε και το αρχιτεκτονικό σχέδιο των ρετάμπλ και άλλα διακοσμητικά στοιχεία του.

Η καλλιτεχνική «αφασία» στο Τολέδο έμελλε να μεταβληθεί, όχι χωρίς αγώνα, σε εύκρατη ζώνη ελευθερίας και δημιουργίας. Ο Γκρέκο κατόρθωσε να διαπλάσει ο ίδιος τον ορίζοντα υποδοχής του έργου του.

Ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος έχει για μας τους Έλληνες ιδιαίτερη σημασία, διότι πραγματοποιεί την ιδανική μας Αναγέννηση που ματαίωσε η Τουρκική κατάκτηση. Όλα αυτά χάρη στις θαυμαστές συγκυρίες της ζωής του, την καταγωγή, την παιδεία του, τη βυζαντινή πολιτεία, την πνευματική και καλλιτεχνική του διαδρομή μέσα από τη Βενετία και τη Ρώμη και την τελική του εγκατάσταση στο Τολέδο. Έτσι ερμηνεύεται το ανεξήγητο αυτό μετώρο της ιστορίας της τέχνης γι' αυτόν τον αέτο της Κρήτης που βρήκε την αετοφωλιά του στο Τολέδο κι εξαίχθηκε υφολογικά και αποφασιστικά η τέχνη του.

Μπορούμε να επανεκτιμήσουμε το έργο του Θεοτοκόπουλου διαβάζοντας τα πυκνά αυτόγραφα σκόλια του ίδιου, που κάλυπταν τα περιθώρια δύο συγγραμμάτων της πλούσιας βιβλιοθήκης του.

Ο Θεοτοκόπουλος διακρίθηκε τόσο σε θρησκευτικές συνθέσεις όσο και σε προσωπογραφίες. Στην τομέα των προσωπογραφιών η συνεισφορά του είναι σημαντική κι αποτέλεσε πρότυπο για τον Ντιέγκο Βελάσκει.

Διασώζονται και τρεις τοιογραφίες και οι δύο από τις οποίες απεικονίζουν το Τολέδο.

Ο Γκρέκο απόκτησε στην Ισπανία ένα γιο, τον Γιώργη Εμμανουήλ, που ακολούθησε τα καλλιτεχνικά βήματα του πατέρα του.

Ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος μέσα απ' την πολυκύμαντη διαδρομή του, μοιραμένη στην τέχνη και στη ζωή, υπήρξε πνευματική μορφή, με ανυποχώρητη στάση ενάντια στο κατεστημένο, με σθεναρή υποστήριξη του αγώνα των Κρητικών κατά των Βενετσανίων, με συνεχείς μετακινήσεις, με σύγκρουση με την Ιερά Εξέταση, αλλά και με ελεύθερη προσωπικότητα κι ασυμβίβαστη, τόσο στην Κρήτη όσο και στη Βενετία, στη Μπασάνο, στη Ρώμη, ή στο Τολέδο. Θα πει γι' αυτόν ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος στην «Ιστορία του Ευρωπαϊκού Πνεύματος»: «Ο Γκρέκο στο Λαοκόοντα» είναι ένας μέγας οραματιστής, όπως είναι και στα περισσότερα έργα της θρησκευτικής τέχνης. Αγάπας φαίνεται πολύ τη ζωή, αλλά είδε όσο ζούσε το αιώνα».

Στις 7 Απριλίου 1614 πέθανε ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος. Κοντά του ο γιος του Γιώργης-Εμμανουήλ, η γυναίκα του γιου του Αλφονσάιν, οι δύο εγγονές του.

Στο «Άλμπρο ντ' Εντιέρος» (Βίβλος ενταφιασμένων) στο Τολέδο γράφτηκε: «Στις 7 Απριλίου 1714 πέθανε ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος χωρίς διαθήκη. Θάφτηκε στον Άγιο Ντομίγκο ελ Αντίκουο. Ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή του».

Στα στενά του θάφης ευχή να του βάλουν στον τάφο του τον πί-

νάκά του, «Η γέννηση του Χριστού». Το απέφυγε ο γιος του για να μη χαθεί ένα αριστούργημα. Ο Γκρέκο θεωρούσε τη σύνθεσή του αυτή από τις εκφραστικότερες της ελληνοβυζαντινής και κρητικής τεχνοτροπίας. Όπως γράφει ο Δημ. Σιατόπουλος παίζει συναρπαστικά με το φως στα πρόσωπα. Με εστία φωτιάς φωτός του Ιησού.

Ο φιλογερός Ισπανός ποιητής Λουδοβίκος Γκόνγκορα του αφιέρωσε ένα συγκινητικό επιτάφιο ποίημα.

Το 1619 τα οστά του μεταφέρθηκαν και θάφτηκαν στο Σάντο.

Τορκοκάτο. Η εκκλησία αυτή αργότερα κατεδαφίστηκε, με αποτέλεσμα να χαθεί το φέρετρό του. Στην απογραφή που συνέταξε ο γιος του μετά το θάνατο του Γκρέκο αναφέρονται 143 ολοκληρωμένοι πίνακες, 45 γύψινα ή πήλινα προπλάσματα, 150 σχέδια, 30 σχέδια για ρετάμπλ, καθώς επίσης 200 χαρακτικά έργα.

Το έτος 2014 κηρύχθηκε από την Ελλάδα και την Ισπανία έτος Δομήνικου Θεοτοκόπουλου για την επέτειο των τετρακοσίων χρόνων από τον θάνατό του.

Του γίγαντα αυτού της Τέχνης που παραμένει δια βίου «El Greco», ο Έλληνας, ο Κρητικός, ο Ορθόδοξος, ο βυζαντινός χαρακτήρες «Δομήνικος Θεοτοκόπουλος ο Κρης εποίησε».

Ας θεωρηθεί το παρόν δημοσίευμα ως ελάχιστο δείγμα τιμής και ευγνωμοσύνης προς τον άνθρωπο της Τέχνης και του πνεύματος που αναμετρήθηκε με την Ιερά Εξέταση. Μια αναμέτρηση του φωτός που εκπροσωπούσε ο μεγάλος ζωγράφος με το σκότος της Ιεράς Εξέτασης. Και τελικά νίκησε το φως και οι φωτεινές αξίες που αποτύπωσε με τον χρωστήρα του.

Άστεγοι!

«Πληθαίνουν οι άστεγοι!» το 'χε διαβάσει πολλές φορές σ' όλων των τύπων τις ειδήσεις. Άλλωστε το 'βλεπε. Έπρεπε να προλάβει το metro και σχεδόν κάθε πρωί έβλεπε στην άκρη του πεζοδρομίου έναν τέτοιο. Άνδρας, γυναίκα; Δε φαίνονταν. «Δεν είναι μόνο το νυχτερινό κρύο» σκεφτόταν «ίσως δε θέλει ούτε την υποψία του προσώπου του να δουν οι περαστικοί!». Έπειτα ήταν κι εκείνοι ο ρακένδυτος μεσόκοπος που τυλιγμένος σ' ένα τριμμένο καταλεκισμένο πάπλωμα, ακουμπούσε το ταλαίπωρο κορμί του, στην είσοδο της διπλανής πολυκατοικίας. Ντρεπόνταν που καλοκοιμισμένος, χορτάτος, τον καλημέριζε μέσα απ' τα δόντια του, μη και φωνέι η καλοπέρασή του στα πρησμένα μάτια του άστεγου... Η μέρα του κόντευε να τελειώσει. Προτελευταία για σήμερα: Ζωγράφω - Ακρόπολη. Προσπαθώ να βάλει σε τάξη τα σημειρίνά: Αποτελέσματα - Εργαστήρια - απελπιστικές κουβέντες για ένα μισοακόνητο μέλλον - τέλος του μήνα, που σημαίνει λίγα μικρά χαρτονομίσματα ακόμα, - αγανάκτηση για τους βολεμένους του κόσμου - ένταση! Απίστευτη πίεση! Πλοήγηση στο πουθενά!

- Άστεγοι:

- Μάλλον. Πάντως σίγουρα ολομόναχοι!

- Ο παπα Νίκωνας του 'κανε ωστόσο την καλύτερη αποχαιρετιστήρια κίνηση.

- Δε σου 'κανε εντύπωση το χλιαρό χαμόγελο στο κοκκαλιασμένο του πρόσωπο;

Στεγάστηκε, λέω, φίλε μου!... Στη στέγη του Θεού! Θεός σχωρέστον!

Ξαφνίστηκε! Στεγασμένος, άστεγοι! Χτύπησε το κινητό του. Δεν απάντησε. «Αργότερα», σκέφτηκε. Ακούμπησε τη ματιά του στο δρόμο που ναχάναν πίσω. Ένα πρόβλημα μεγάλο τώρα μόλις ζητούσε λύση. Πολύ δικό του πρόβλημα! Του απαιτούσε να αρχίζει να το επεξεργάζεται. Είχε στέγη; Θα 'βρισκε στέγη για τη ζωή του, για τα όνειρά του;

Είχε τάχα μπει κάτω απ' τη στέγη του Θεού;

Ή μήπως λογαζόταν πιο άστεγος από τους άστεγους αυτούς;

E. Βερονίκη

Αναδημοσίευση από το περιοδικό
«Η Δράση μας»

Εσύ θα τον ξυπνήσεις

Χθες βράδυ αργά στο όνειρο είδα τον Βασιλιά.
Εκεί στην Κόκκινη Μηλιά στο χώμα ακουμπισμένο.
Καντήλι πλάι δέν εκαιγε κι έλειπε το Λιβάνι,
λίγα απ' του αγρού τα λούλουδα
κανείς δεν του 'χε φέρει,
μόνο σιμό ένας άγγελος τόν απαλοκοιτούσε.
Δελά τότε πλησίασε και φοβισμένα του 'πα:
- Πατί κοιμάτι ο Βασιλιάς κι είναι μαρμαρωμένος;
Απ' το βαθύ τον ύπνο του ποιος θα τόνε ξυπνήσει;
Με κοίταξε ο άγγελος, κι ύστερα αποκρίθη:
- Στην εκκλησία όταν βρεθείς, κεράκι να του ανάψεις.
Κι όταν τα Άγια περνούν να τόνε μνημονεύεις.
Στα παραμύθια των παιδιών να τόνε ζωντανεύεις.
Στο λίκνο του νιογέννητου να τόνε τραγουδάς.
Και θα ξυπνήσει ο Βασιλιάς.
Από την Πύλη την Χρυσή θα μπει ξανά στην Πόλη,
κι η Πόλη θα 'ναι Ελληνική.
Μόνο μην τ' αποχήσεις
δεν θα ξυπνήσει ο Βασιλιάς άμα τον λησμονήσεις.
Εσύ θα τόν ξυπνήσεις!

Αναδημοσίευση από το περιοδικό «Η Δράση μας»

Έκλεισε το πρώτο ψυχιατρείο!!!

«...για να γυρίσει ο ήλιος θέλει δουλειά πολλή.»

Το Ψ.Ν.Π.Ο. έκλεισε ή μάλλον η λειτουργία του υποκαταστάθηκε από κοινοτικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας (ακόμη βέβαια πρέπει να γίνουν αρκετά για να είμαστε σε θέση να μιλάμε για πλήρη υποκατάσταση). Τα Γενικά Νοσοκομεία κατέθεσαν τις προτάσεις τους («Τεχνικά Δελτία Έργου») για τη δημιουργία μονάδων ψυχικής υγείας. Ήδη λειτουργεί ένας μεγάλος αριθμός στεγαστικών δομών.

Δημιουργούνται-όχι με ιδιαίτερα ταχείς, είναι η αλήθεια, ρυθμούς- οι προϋποθέσεις ώστε ο ψυχιατρικός ασθενής να παραμένει στην κοινότητα και να λαμβάνει υπηρεσίες στο πλαίσιο του συστήματος υγείας (τα Γενικά Νοσοκομεία).

Η προσπάθεια που κατεβλήθη προκειμένου να γίνει κατανοητή η ανάγκη για ανάληψη της ψυχιατρικής περίθαλψης εκ μέρους των νοσοκομείων, δείχνει ότι θα χρειαστεί ακόμη περισσότερη δουλειά προκειμένου οι μονάδες που θα δημιουργηθούν να παρέχουν υπηρεσίες ποιότητας, διασφαλίζοντας το δικαίωμα του ατόμου με προβλήματα ψυχικής υγείας στην κατάλληλη, ανθρώπινη φροντίδα. Πράγματι, «...για να γυρίσει ο ήλιος θέλει δουλειά πολλή».

Σχεδόν απαράτηρητο πέρασε-απο την ευρύτερη κοινή γνώμη- ένα σημαντικό για την ψυχιατρική μεταρρύθμιση γεγονός: Στα τέλη του περασμένου Ιανουαρίου έκλεισε επίσημα το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου.

Όπως είναι γνωστό, ένας από τους κύριους στόχους του προγράμματος «Ψυχαργός» είναι η κατάργηση («κλείσιμο») των ψυχιατρικών νοσοκομείων Πέτρας Ολύμπου, Κέρκυρας, Τρίπολης και Χανίων και του Παιδοψυχιατρικού Αττικής καθώς και η συρρίκνωση των ψυχιατρικών νοσοκομείων της Αθήνας (Δαφνί και Δρομοκαϊτείο) και Θεσσαλονίκης. Το ΚΘ Λέρου έχει ξεκινήσει τη δική του πορεία μετασχηματισμού ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του '80.

Η κατάργηση των ψυχιατρικών νοσοκομείων αποτέλεσε στόχο του κινήματος του αποϊδρυματισμού ήδη από τη δεκαετία του '60. Σήμερα δεν θεωρείται απλά στόχος ενός κινήματος αλλά μια κοινωνική ανάγκη (χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει πως αποτελεί και κοινωνικό αίτημα). Η ανάγκη αυτή υπαγορεύεται και (αλλά όχι μόνο) από την αλλαγή της προσέγγισης όσον αφορά τη φροντίδα της ψυχικής υγείας και την ψυχιατρική περίθαλψη.

Τρεις ανεξάρτητοι παράγοντες θεωρείται ότι συνέβαλαν σ' αυτή την αλ-

λαγή (WHO, 2001):

- Οι πρόοδοι στην ψυχοφαρμακολογία και η ανάπτυξη νέων μορφών ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων
- Η κίνηση υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Η ενσωμάτωση ψυχικών και κοινωνικών στοιχείων στον ορισμό της υγείας.

Σύμφωνα πάντα με τον ΠΟΥ, αυτά τα επιστημονικά και κοινωνικοπολιτικά συμβάντα συνέτειναν ώστε να μετατεθεί το κέντρο βάρους της φροντίδας από τα μεγάλα ψυχιατρικά ιδρύματα, τα οποία συν τω χρόνω έγιναν καταπιεστικά και οπισθοδρομικά, σε μια πιο ανοικτή και ευέλικτη φροντίδα μέσα στην κοινότητα.

Το ερώτημα λοιπόν είναι: το κλείσιμο του ψυχιατρικού νοσοκομείου συνεπάγεται εγκατάλειψη των ασθενών παλιών και νέων στη μοίρα τους (όπως έχει συμβεί αλλού) ή υποκατάσταση της ανάγκης για την ύπαρξη ψυχιατρείου από ένα δίκτυο υπηρεσιών στην κοινότητα που παρέχει ποιοτικές και ανάλογες των αναγκών υπηρεσίες; Επιπλέον: κατά πόσο το κλείσιμο του ψυχιατρείου σημαίνει και μια αλλαγή στην κουλτούρα των κοινοτικών υπηρεσιών ώστε να μην αναπαράγονται οι ασυλικές λογικές και πρακτικές στην κοινότητα;

Αυτό που εμείς θέλουμε να επισημάνουμε είναι ότι «υπηρεσία» δε σημαίνει «δομή», ούτε «μονάδα». Υπηρεσία και παροχή υπηρεσιών σημαίνει εξυπηρέτηση αναγκών υφιστάμενων και αναδυόμενων στη βάση αρχών τις οποίες, μέσω της παροχής υπηρεσιών, εφαρμόζω και εξειδικεύω. Είναι οι αρχές της κοινοτικής ψυχιατρικής (και έχουμε πολύ δρόμο ακόμη μέχρι να την εφαρμόσουμε), της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης (και θέλουμε πολύ ακόμη για να τις εμπεδώσουμε) και του αποϊδρυματισμού (που πρέπει ακόμη να αποσαφηνίσουμε για να μην τον συγχέουμε με την αποασυλοποίηση). Η εφαρμογή αυτών των αρχών είναι που καθιστά μια δομή κοινοτική και όχι απλά και μόνο η χωροθέτησή της εκτός των τειχών του ψυχιατρικού νοσοκομείου.

Η κατάργηση του ΨΝΠΟ είναι η αρχή και θα ακολουθήσουν και τα άλλα ψυχιατρεία. Είναι επίσης η έναρξη μιας δύσκολης και απαιτητικής διαδικασίας που δεν έχει τέλος, όπως δεν έχουν τέλος οι ανάγκες των ανθρώπων.

ΜΟΝΑΔΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ & ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ «ΨΥΧΑΡΓΟΣ Β' ΦΑΣΗ»

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας (ΕΠΙΨΥ)
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων – Ιατρική Σχολή – Ψυχιατρική Κλινική
Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ)
Όμιλος Μελετών & Αναπτυξιακού Σχεδιασμού (ΟΜΑΣ ΑΕ)

Σταχυολόγηση (απόσπασμα) από: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ & ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΕΩΝ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΝΟΣΟ που συνέταξε η Μ.Υ.Π. στο πλαίσιο του έργου της.

Πρωτοβουλίες ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης

Οι εκστρατείες ενημέρωσης σε τοπικό επίπεδο έχουν αποδειχτεί αποτελεσματικές στη μείωση του στίγματος και των διακρίσεων. Οι έρευνες της «κοινής γνώμης» μπορεί από τη μια πλευρά να αποκαλύπτουν τις αρνητικές απόψεις του κοινού, από την άλλη όμως παρουσιάζουν και ένα ικανοποιητικό βαθμό καλής θέλησης προς τον ψυχικά ασθενή. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι όταν οι γείτονες ενός καινούριου ξενώνα για άτομα με ψυχικές ασθένειες στο νότιο Λονδίνο, ρωτήθηκαν σχετικά, τα δύο τρίτα δήλωσαν προθυμία να βοηθήσουν τη νέα αυτή δομή και έδειξαν ενδιαφέρον να μάθουν περισσότερα για την ψυχική ασθένεια. Οι οργανωτές βρήκαν ότι αυτές οι «καλές προθέσεις» μπορούν να αξιοποιηθούν από μια εκστρατεία ενημέρωσης, με σκοπό να ενθαρρυνθούν οι γείτονες για να αναπτύξουν κοινωνικές επαφές με τους ψυχικά ασθενείς - ενοίκους του ξενώνα. Κατά τη διάρκεια αυτής της εκστρατείας, μοιράστηκε ενημερωτικό υλικό (βιντεοταινίες και έντυπα) και οργανώθηκαν κοινωνικές εκδηλώσεις και συζητήσεις. Η εκστρατεία αυτή είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του φόβου και της αρνητικής κοινωνικής αντίδρασης και αύξησε τις επαφές μεταξύ των ενοίκων του ξενώνα και των νέων τους γειτόνων. Το 13% των γειτόνων έκανε φιλικές με τους ασθενείς και τους κάλεσε στο σπίτι, ενώ αυτό δεν συνέβη με τους γείτονες άλλων περιοχών, όπου δεν έγινε αντίστοιχη ενημερωτική εκστρατεία. Οι εκστρατείες που έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση των επαφών με τους ασθενείς, όπως είναι αναμενόμενο, βελτιώνουν τις απόψεις, αφού η προσωπική επαφή με τον ψυχικά ασθενή έχει βρεθεί ότι σχετίζεται με τη μεγαλύτερη ανοχή απέναντί του.

Παρόμοια προγράμματα έχουν δείξει ότι οι εκστρατείες σε τοπικό επίπεδο είναι εφικτές και αποτελεσματικές. Μπορούν άραγε μεγαλύτερες κοινωνικές καμπάνιες να έχουν ανάλογη επίδραση; Για να απαντηθεί αυτό το ερώτημα, πρέπει να μελετηθούν οι εξελίξεις στις νέες τεχνολογίες της επικοινωνίας. Οι μέθοδοι εκπαίδευσης της «κοινής γνώμης» και οι τεχνικές για την προώθηση ζητημάτων υγείας έχουν βελτιωθεί σημαντικά από τη μεταπολεμική περίοδο

των ανεπιτυχών εκστρατειών κατά του στίγματος. Αυτές οι εκστρατείες "κοινωνικού μάρκετινγκ", όπως έχει καθιερωθεί να ονομάζονται, έχουν χρησιμοποιηθεί με επιτυχία σε όλο τον κόσμο για τη μείωση των νεογνικών θανάτων, την πρόληψη του AIDS, τον οικογενειακό προγραμματισμό, τη βελτίωση της διατροφής, τη μείωση του καπνίσματος και για πολλούς άλλους λόγους. Οι καλά οργανωμένες εκστρατείες μπορούν να έχουν σημαντική επίδραση στη συμπεριφορά. Η αποτελεσματικότητα αυξάνει με τον "καταμερισμό του ακροατηρίου" - διαιρώντας ένα μαζικό ακροατήριο σε μικρότερο, σχετικά ομοιογενή, και διαχωρίζοντας τις στρατηγικές προώθησης και τα μηνύματα που είναι αποδεκτά και σχετικά με τη συγκεκριμένη ομάδα στόχο. Όταν αναλαμβάνονται τέτοιες εκστρατείες, είναι σημαντικό να γίνεται εκτίμηση των αναγκών, με τη συλλογή πληροφοριών για τις πολιτισμικές πεποιθήσεις, τους μύθους και τις στρεβλές αντιλήψεις, καθώς και για τα ΜΜΕ από τα οποία οι πολίτες θα ενημερωθούν για αυτό θέμα. Ο προσδιορισμός των αναγκών μπορεί να περιλαμβάνει πιλοτικές ομάδες, τηλεφωνικές έρευνες και πληροφορίες από διαμορφωτές της "κοινής γνώμης". Με αυτό τον τρόπο δημιουργείται ένας προελεγκτικός μηχανισμός που επιτρέπει στη στρατηγική προώθησης να βελτιώνεται διαρκώς. Αρχικά λοιπόν, επιλέγονται συγκεκριμένοι στόχοι, κοινό, μηνύματα, και ΜΜΕ και αρχίζει να σχεδιάζεται ένα πρόγραμμα δράσης. Αυτά τα μηνύματα και το υλικό ελέγχονται καταρχάς με συγκεκριμένο κοινό και επανεξετάζονται. Το πρόγραμμα μπαίνει σε εφαρμογή και με συνεχή επιμέλεια ως προς τον αντίκτυπο που έχει, αναπτύσσεται ένα νέο σχέδιο εκστρατείας το οποίο βελτιώνεται συνεχώς.

Οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης για την προαγωγή της υγείας έχουν σκοπό να ευαισθητοποιήσουν και να πληροφορήσουν το κοινό. Οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης πρέπει να στηρίζονται σε μια υποδομή που θα συνδέει το κοινό με τις πηγές πληροφορότητας και υποστήριξης - για παράδειγμα, μια γραμμή επικοινωνίας με ένα εύκολο στη μνημόνευση νούμερο τηλεφώνου όπου θα απαντούν ειδικά εκπαιδευμένα άτομα.

ΚΥΚΛΟΙ ΜΗΤΕΡΩΝ - «Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ: ΕΧΕΙ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ;

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Ο κάθε συνειδητός πολίτης του τόπου μας ανησυχεί για τους ορατούς, πραγματικούς κινδύνους συρρίκνωσης και αποπροσανατολισμού του σύγχρονου Έλληνα. Και δικαίως αναρωτιέται αν με τη σημερινή έκφραση του ο Ελληνισμός μας έχει το περιεχόμενο του και αν, ακόμη, μπορεί να επιδρά και να ενισχύει όχι μόνο το σύγχρονο συνάνθρωπό μας στη ζωή και την πορεία του στον κόσμο, αλλά και όσους, ακόμα και σήμερα, αναζητούν τις ελληνικές πηγές αξιακής καθαρότητας για να αγωνιστούν, να δημιουργήσουν, να ζήσουν στο χρόνο της ζωής που τους χαρίζεται, μαζί με τους άλλους.

Στη διάρκεια αιώνων πορεία της φυλής, ακόμα και λίγες δεκαετίες πριν, ο ελληνικός τρόπος σκέψης και στάσης ζωής, δηλαδή της απλότητας, της λιτότητας, της κοινωνικής και κοινωνικής ευαισθησίας, της ευχαριστίας για ό,τι η φύση προσφέρει, της αφοσίωσης στην οικογένεια - την πατριδική και την ευρύτερη - του σεβασμού και του αγώνα, κυρίως όμως του φόβου θεού επιδρούσε ευρύτερα και γινόταν γόνιμη άποψη, δημιουργική ιδέα, πηγή οράματος στην καθημερινότητα των ανθρώπων, του τόπου του και όχι μόνο.

Α' ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Αξίζει να θυμηθούμε τις έννοιες που απέκτησε η λέξη «Ελληνισμός» - δημιουργία των «γραμμάτων» - των φιλολόγων του 3ου αιώνα π.Χ. (περίοδος μετά τον Μ.Αλέξανδρο - «ελληνιστικοί χρόνοι») κατά τις διαφορετικές περιόδους και συνθήκες της Ελλάδας. Προήλθε από το «ελληνίζω» δηλαδή την μίμηση του ελληνικού ύψους και λόγου και ιδίως του αττικού, ως αρετής και ηθής:

- Την έννοια της χρήσης καθαρού ελληνικού λόγου και της ταύτισης με το γλωσσικό ύψος αλλά και με τη ήθη και έθιμα.
- Την έννοια του συνόλου των υψηλών ηθικών αξιών, οι οποίες αποτελούν το περιεχόμενο της ελληνικής φιλοσοφίας και της καθόλου ελληνικής σοφίας και γραμματείας και αναπτύχθηκαν από τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς, ποιητές, πεζογράφους. Συνίσταται δε στη θρησκευτικότητα, την αισθητική, την ελευθερία και την εύρεση της αλήθειας με την «αδέμευτον έρευναν».
- Κατά την περίοδο της εμφάνισης του Χριστιανισμού, όπως ήταν φυσικό, τονίστηκε ιδιαίτερα η αντίθεση της εκκλησίας προς την ειδωλολατρική θρησκεία, την «των Ελλήνων θεοσέβειαν» και τον «ελληνισμό» στάση που διατηρήθηκε και στην αρχή της βυζαντινής περιόδου. Όμως, από τον 4ο αιώνα μ.Χ. παρουσιάστηκαν γνώμες πατέρων της Εκκλησίας για την χρησιμότητα του, δεδομένου ότι όλα τα έθνη της περιοχής μιλούσαν την ελληνική γλώσσα και η διάδοση της χριστιανικής διδασκαλίας θα ήταν ευρύτερη και για τους χριστιανούς πιο γόνιμη.

Οι τρεις Ιεράρχες, γνώστες και μελετητές σπουδαίοι της ελληνικής γραμματείας, - είχαν σπουδάσει στην Αθήνα - συνιστούν τη γνώση των ελληνικών εκείνων στοιχείων τα οποία συμβάλουν εις την «αρετήν» και παραδέχονται την έρευνα και την θεωρία του ελληνισμού, εφόσον αυτή δεν οδηγεί εις την «πλάνην και την απώλειαν».

Χαρακτηριστικό ο Μ.Βασίλειος στο έργο του «Προς τους νέους, όπως αν εξ Ελλήνων ωφελούνται λόγων», παρουσιάζει ως παράδειγμα τη μέλαινα, η οποία παίρνει το κέταρ επιλεκτικά, θέλοντας να τονίσει ότι η αρχαία ελληνική γραμματεία έχει σπουδαίες πνευματικές βάσεις και δεν είναι εξ ολοκλήρου απορριπτέα. Και δεν είναι τυχαίο ότι από τον 4ο αιώνα και εξής άρχισε η αντιγραφή των αρχαίων κειμένων - και μάλιστα και αυτού του Αριστοφάνη - στα ορθόδοξα μοναστήρια, με αποτέλεσμα να διασωθεί όλος ο αρχαίος ελληνικός πολιτιστικός κολοσσός.

• Την έννοια του ελληνικού γένους καθόλου, κατά τους χρόνους της Τουρκοκρατίας και του έθνους των Ελλήνων, μετά την Ελληνική Παλιγγενεσία, ως και των απανταχού ζώντων Ελλήνων, στα νεότερα χρόνια.

Αναλογιζόμενος τη ζύμωση αυτή του πνεύματος και της παράστασης γλώσσας της γλώσσας μας, ο ποιητής Νικηφόρος Βρεττικός γράφει:

Ευγνωμόνι της μακρής σειρής
των προγόνων, που δούλεψαν τη φωνή
την τεμάχισαν σε κρίκους, την κάμαν
νοήματα, τη σφουρλάτισσαν όπως
το χρυσάφι οι μεταλλουργοί κι έγινε
Ομηρος, αισχύλος, Ευαγγέλια
κι άλλα κοσμήματα

ενώ ο Οδ.Ελύτης αναφωνεί:

ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ μου έδωσαν ελληνική
Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου στις αμμουδιές του Ομήρου
Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου με τη πρώτη-πρώτα Δόξα Σοι!
Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου με τη πρώτη λόγια του Ύμνου!
αναλογιζόμενος τη συνέχεια του Ελληνισμού
(Αρχαία, Βυζαντινή, Νεότερη Εποχή!).

Β' Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΣΗΜΕΡΑ

Ο Σύγχρονος Έλληνας, χωρίς να απορρίπτει, φαίνεται να κρατά μια επιφύλαξη και θα λέγαμε σκεπτικές αποστάσεις από το περιεχόμενο και τις έννοιες του «Ελληνισμού» όπως ιστορικά καταγράφεται. Π.χ.

- Αγνοεί το πνεύμα, τις αξίες, τους αγώνες, που εξιστορούνται στα ομηρικά έπη και τα νοήματα των μεγάλων φιλοσόφων, πολιτικών και ποιητών της αρχαιότητας.

- Παραμένει περίπου αδιάφορος για την πνευματική και πολιτιστική έκφραση, δύναμη και αξία της βυζαντινής περιόδου για τον Ελληνισμό, που ζύμωσε τον τότε γνωστό κόσμο και έφερε την πολιτιστική Αναγέννηση στην Ευρώπη και όχι μόνο.

- Μεγάλλως την απόσταση, ριχνώντας την αχλύ της αμφισβήτησης, συνειδητά ή ασυνείδητα, σε αγώνες του Έθνους, κατά την διάρκεια των τεσσάρων αιώνων της Τουρκοκρατίας, τότε που φτωχοί και υπόδουλοι οι Έλληνες πρόγονοί μας, φωτίσαν με ολοκαύτωμα ζωής την μαρκαρίνη νύχτα τους, για να κρατήσουν την Πίστη τους στο θεό, τη Γλώσσα τους, την Παράδοσή τους, δηλαδή, την ταυτότητά τους και, ως θεματοφύλακες, την αξία ανθρώπου για μας και τον κόσμο.

Στις μέρες μας, δυστυχώς οι ενδείξεις είναι ανησυχητικές και δε φανερώνουν τη δύναμη του σεβασμού στην Πατρίδα με ό,τι η λέξη κλείνει. Εχει, δυστυχώς, διαβρωθεί η συνείδηση του υπεύθυνου πολίτη και όλα λυπηρά παρακολουθούμε τον τελευταίο καιρό, αυτό μαρτυρούν.

Ο σημερινός Έλληνας δεν έμαθε να αναλαμβάνει τις ευθύνες που του αναλογούν έναντι του Έθνους του και, με γνώση και επίγνωση, να διαφυλάσσει τα διδάγματα της ιστορικής και οικογενειακής του πορείας, να τα βιώνει και να πορεύεται έτσι στον κόσμο.

- Βεβαίως, διακαής πόθος όλων θα ήταν να τον βλέπουμε.
- Να συγκινείται και να νιώθει υπεράνω για τον τόπο του.
- Με νοσταλγικό βλέμμα να στέκεται και να ριγεί μπροστά στην τελειότητα των αρχαίων μνημείων.
- Να θαυμάζει, παρακολουθώντας έργα δραματούργια στα αρχαία θέατρα ή έργα νεότερων υπηρετών των γραμμάτων, το ύψος της πρωτοπόρου σκέψης, τη δύναμη του λόγου, τα μνημόνια ζωής του ολοκληρωμένου Έλληνα ανθρώπου.
- Να σέβεται τους αγώνες των νεότερων χρόνων (Βαλκανικούς πολέμους, Μακεδονικούς, Μικρασιατικούς, το Επος του 1940) να θαυμάζει το σθένος και την αγωνιστικότητα των προγόνων του για το όραμα της δημοκρατικής τους ψυχής, τη διατήρηση της ελευθερίας τους και την βυσία για τα ιερά και τα όσια της πατρίδας, την υπέρτατη τιμή τους.

Σε όλα αυτά όμως, ο Νεοέλληνας μένει απλώς παρατηρητής και μερικές φορές τιμητής.

Γ' ΑΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΗ Η «ΜΕΓΑΛΗ ΕΘΝΙΚΗ ΜΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ»

Πρέπει να ομολογήσουμε ότι τις τελευταίες δεκαετίες ενστερνιστήκαμε ιδεολογίες, που αποδομονό ύπουλα τα εθνικά χαρακτηριστικά.

Η αυτοκαταστροφική μας συμπεριφορά υιοθέτησε την ωφελιμιστική σκέψη και παραθεώρησε την αξιακή. Πολύ εύκολα μπήκαμε από πνεύμα της «αντιπαροχής». Η κυρίαρχη δύναμη του κόσμου, τα συμφέροντα, ακριβώς εκεί στοχεύουν, μετατρέπουν τις κοινωνίες σε απόρροιας μάζες, δηλαδή, άτομα χωρίς ταυτότητα, χωρίς σταθερές αναγνωρίσεις και κυρίως χωρίς μνήμη, την τροχοπέδη της εξέλιξης όπως αυτοί ισχυρίζονται, την δύναμη της ψυχικής όπως αποδεικνύεται.

Ός δράμα της εθνικής Παιδείας και της Πολιτικής προτάθηκε η κατάρτιση ατόμων, που θα διεκδικούν επαγγελματική και άλλα δικαιώματα και όχι την ωφέλεια, που προκύπτει από τη γνώση και τη διευρύνση της πνευματικής αντίληψης της ζωής και ευθύνης, για το κοινό καλό. Ετσι η ζωή μας έγινε ένα σύγχρονο ελληνικό δράμα πολλών «πρόξενων».

Η παρακράτηση αυτή της ταυτότητας, για προσωπικούς ή άλλους λόγους έφερε τη συρρίκνωση της εθνικής συνείδησης, το αδιάφευχο στοιχείο παρρημίας για ένα λαό. Αποτέλεσμα αυτού είναι η κοινωνική διάβρωση, το έλλειμμα δικαιοσύνης, αξιοκρατίας και αριστείας, ό,τι σήμερα δυστυχώς κυριαρχεί και οδηγεί σε απελπισία τους νέους μας.

Τις τελευταίες δεκαετίες, με τη στάση ζωής και την αδιαφορία μας αφήσαμε απροστάτευτη την «μεγάλη εθνική περιουσία» μας, άγνωστη εν πολλοίς σε μας, ανησυχία από τους νέους σαν παλιά «πρωίκα» που μπορεί να μείνει στο σεντούκι του χρόνου, χωρίς να τιμάται ως πηγή εθνικής καθαρότητας του πλούτου.

Δυστυχώς όλοι βοηθήσαμε με τον τρόπο μας, να φτωχάει διαρκώς η χώρα μας, δηλαδή να μην απολαμβάνει του σεβασμού που της πρέπει. Όλοι, ταγοί και λαός, επηρεασμένοι από ιδεολογήματα και απόψεις συντέλεσαμε σε αυτό, μη χάνοντας μάλιστα την ευκαιρία να την κατασκοφαντούμε, με μια διόხση αυτοματιστώσεως και να ενεργοίμε, τόσο κοινωνικά όσο και εθνικά απαράδεκτα, ώστε και ψήγματα σεβασμού που της οφείλονται να μην της αποδίδονται.

Δ' ΤΟ ΑΞΙΑΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ

Είναι ανάγκη να υπάρξει η καταγραφή των πεπραγμένων της εποχής μας, για να συνειδητοποιήσουμε πού βρισκόμαστε και κυρίως για να συλλογιστούμε εμείς, σήμερα, την καταγραφή των πεπραγμένων του ελληνισμού. Το πώς πρέπει να δουλέψουμε όλοι για να υπάρξουν αυτά, ώστε να διασωθεί το αξιακό πνεύμα για τον νέο Έλληνα, τον φορέα της ελπίδας.

Η σημερινή κρίση είναι μια μοναδική ευκαιρία, να κοιταχθούμε με αναγνωρίσουμε τον Έλληνα και την ελληνικότητα στο πρόσωπό μας. Για να βρούμε την ήρεμη δύναμη του νου μας, την δημιουργική σκέψη μας, την αγάπη για τη ζωή με αισιοδοξία, την Πίστη στο Θεό της Αγάπης, το σεβασμό για το μεγάλο Δώρο της Γλώσσας μας και να εκφράσουμε, με αυτήν, τη συγγνώμη μας για την αγάπη μας, για ό,τι κρατά πάνω της η Ελλάδα για μας, για όσα πονά, για όσα ελπίζει από μας.

Οι πατρίδες με τους ανθρώπους τους, βρίσκονται σε ζωντανή κυτταρική σχέση και μπορούν, συγχωρητικά, να προβάλλονται στη ζωή και στη μνήμη τους, για να ξαναβρούν την θέση που τους ανήκει.

Με συνθήκες σκληρές πολλές φορές, αντιλαμβανόμαστε την ανάγκη μας να αναζητήσουμε στα σταθερά της ίχνη, την επιστροφή μας, την «επανάταξη» μας σ' αυτήν. Κι αυτός ο δρόμος για τον Έλληνα είναι μόνο ο αξιακός, όπως εξιστορείται στα ανυπέρβλητα έργα του πνεύματος και στη ζωή αυτών που προσηγήθηκαν.

Ως δασοί, ταϊσμένοι με τη δειλότητα του κόσμου, αναζητούμε στην δική μας ύπαρξη τη ρίζα μας, στην κυρά Παράδοσή μας το σπίτι μας, τις αναμνήσεις μας, τη θαλπωρή και την ασφάλεια, του

«όλοι μαζί εμείς», όπου πάντα και οι άλλοι χωρούσαν.

Όπως γράφει ο Ζήσιμος Λορεντζάτος στο βιβλίο του «Οι Ρωμείς»: «Η Παράδοση είναι η ζωή και μάλιστα η ανώτερη φάση της ζωής, που δεν ξεχωρίζει πεθαμένους από ζωντανούς. Κάθε φορά που έχουμε αληθινή ζωή, έχουμε προσηλική, περηπάτημα, πλουτισμό της. Εσύ συντηρείς την παράδοση κι αυτή εσένα. Ομηρος είσαι εσύ. Χωρίς εσένα Ομηρος δεν υπάρχει. Αν εσύ, νιώπ, δεν είναι ζωντανή, τα έργα της παράδοσής σου μοιάζουν πεθαμένα. Όλα, τέλος, είναι: η παράδοση ή τίποτα. Μέσα σε μία γλώσσα την ελληνική: ο Ομηρος και ο Σολωμός: εσύ».

Ε' ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ ΧΩΡΙΣ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Πρώτη ύλη, λοιπόν, στον συνδετικό ιστό ενός Έθνους είναι η εθνική μνήμη και δεν είναι μόνο ιστορία αγώνων των προγόνων και πολιτιστικά δρώμενα.

Ο πραγματικός εθνικός πλούτος είναι οι άνθρωποι, η στάση και σκέψη ζωής, ο φιλοσοφικός προβληματισμός για τα μεγάλα προβλήματα του ανθρώπου, το θάνατο, τη ψυχή, τη σκέψη, τον θεό. Ακόμα ο τόπος, ο χρόνος, οι πεποιθήσεις, οι πεποιθήσεις, οι ιδέες, οι συνήθειες, οι δραστηριότητες, τα αισθήματα. Μάρτυρες της πορείας ενός λαού είναι και τα χειρόγραφα, η αλληλογραφία, τα έγγραφα, τα βιβλία, οι εικόνες, οι περικαλλίσεις ναοί και οι ταπεινοί ναίσοι, ο άπειρος αριθμός των Μοναστηρίων, οι αναμνήσεις, τα σπίτια, τα κτίρια, τα δημιουργήματα. Όλα ιστορημένα με το δικό του τρόπο, τη δική του Γλώσσα, το δικό του βλέμμα.

Το ανεκτίμητο αυτό αξιακό κεφάλαιο του παρελθόντος, μπορούμε να το επενδύσουμε στο παρόν, στη βιοτή μας, για να αποδώσει καρπούς στο μέλλον και έτσι να αποκατασταθεί ο Έλληνας εδώ, στον τόπο του.

Αυτών τον πλούτο πρέπει οι νέοι μας να τον γνωρίσουν, να τον αγαπήσουν και να τον κρατήσουν με σεβασμό στα χέρια και στην καρδιά τους.

Σ' αυτόν τον αγώνα έχουν ένα συγκριτικό πλεονέκτημα, έναντι άλλων, την «αρίφνητη ανάμνηση» που έρχεται αξιόδευτη από πάλι, αρκεί να την αναζητήσουμε και να την σεβαστούμε.

ΣΤ' ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΠΕΤΕΙΟΙ

Θεωρούμε ακόμα, σ' αυτό το σημείο, να εστιάσουμε την προσοχή μας στις εθνικές επετείες, διότι μπορούμε, κατ' αυτόν τον τρόπο, να γνωρίσουμε, σε μεγάλο βαθμό, τον πλούτο που προαναφέραμε. Στην εφημερίδα «Το Βήμα», Νέες Εποχές, 3-11-2002, διαβάζουμε:

«Όσο πιο μικρή είναι μια χώρα, όσο πιο μικρός είναι ένας λαός, τόσο εντονότερες πρέπει να είναι οι ιστορικές μνήμες του, τόσο ισχυρότερες και συχνότερες οι αναδρομές του στα ιστορικά γεγονότα που εσφράγισαν την ύπαρξη και την επιβίωσή σου ως έθνους. Γιατί ένα μικρό έθνος χρειάζεται μεγάλες ανταξίες. Και οι ανταξίες αντλούνται από τη συνειδητοποίηση των μεγάλων στιγμών της ιστορίας ενός λαού, ο οποίος υπερβαίνει τα ελαττώματα, τις ελλείψεις και τις αδυναμίες του, για να υψωθεί στη σφαίρα των πραγματικών αξιών, που κάνουν τον άνθρωπο να μεγαλουργεί».

...Πόσο τιμώμε τα ελληνικά χρόνια, τις δύο εθνικές επετείες μας και πόσο συμπεμνύουμε σ' αυτές τις γιορτές εθνικής μνήμης; Πέρα από τις επίσημες εθνικές τελετές στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη, που κι αυτές δεν έχουν [σε όγκο, σε παλμό και σε αντιπροσωπευτικότητα συμμετοχή] τη δέουσα παρακολούθηση, η γίνεται στο χώρο της εκπαίδευσης. Είναι οι αίδουσες γεμάτες από φοιτητές. Γιατί όλοι οι σπουδαστές της χώρας, με τη βαρύτητα, τη σοβαρότητα, τη λαμπρότητα που επιβάλλεται, τις εθνικές μας επετείες αναδεικνύοντας τις γιορτές αυτές σε εξαιρετικές σημασίες και αήλγες γεγονότα της σχολικής ζωής.

Πόσο οι νέοι μας, οι σημερινοί μαθητές και φοιτητές και αυριανοί πολίτες αυτής της χώρας, έχουν την ευκαιρία να νιώσουν βαθιά μέσα τους τι αγώνες χρειάστηκαν, πόσοι Έλληνες χάθηκαν, ποια ιδανικά υπηρέτησαν, ποιες αξίες τους οδήγησαν να αγωνιστούν για να μας κληροδοτήσουν μια ελεύθερη πατρίδα; Δεν έχουμε την πολυτέλεια να μετατρέψουμε αυτές τις «επτείες ουσίας» σε «επτείες απουσίας» ή και σε «γιορτές ρουτίνας» με τυπικές προσεγγίσεις και επιφανειακές αναδρομές ή και με μεγαλόστομες ρητορικές εξάρσεις που παρακάμπτουν την ουσία και τη σημασία των γεγονότων. Πρέπει να αναβιώσουμε, με μια πιο ουσιαστικό τρόπο και τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή, τις στιγμές και τις αξίες που οδήγησαν τον λαό μας να πετύχει το ακατόρθωτο, να υποτινάξει τον ζυγό μιας αυτοκρατορίας το '21 και να πει το μεγάλο ΟΧΙ στη φασιστική Ιταλία και στον γερμανικό ναζισμό το '40. Αυτά είναι τα διδάγματα που μπορούμε να εμπνεύσουν όλους μας, ιδίως τους νέους, σε καιρούς υποβάθμισης των ιδανικών και των αξιών, παραμέλησης των αρχών και των κανόνων και σε καιρούς σύγκυσης των ιδεών».

Επιλογές

Ο Καθηγητής Γ. Μπαμπινιώτης γράφει:

Σε μια χώρα όπως η Ελλάδα, ένας λαός όπως οι Έλληνες, ένας πολιτισμός όπως ο ελληνικός είναι φυσικό να διαλέγεται με το παρελθόν του είτε για να το κρίνει ξεπερασμένο και να προσπαθήσει να απαλλαγεί από αυτό, είτε για να αισθανθεί περήφανος και να αντιλήσει από αυτό.

...Δεν υπάρχει παρόν χωρίς παρελθόν και τανάπαλι.

Άλλωστε το ίδιο παρόν είναι δυνατόν παρελθόν σε σχέση με το μέλλον.

Η αυτοτονότη έμφαση στο παρόν πρέπει να αντλεί επιλεκτικά και να αξιοποιεί το παρελθόν για να δημιουργήσει ένα νέο δυναμικό παρόν.

Συμπερασματικά, θα λέγαμε ότι απαιτείται ένας γόνιμος συγκερασμός, παρελθόντος και παρόντος για να έχει μέλλον ο ελληνισμός και να μπορεί ν' ανθίσταται στους σύγχρονους χαλεπούς καιρούς. Και επειδή έχει δύο σταθερούς και δοκιμασμένους ανά τους αιώνες, πυλώνες, αγκυράρια, την Πίστη στο Θεό και την αγάπη στην πατρίδα επέλασε Βέβαια, ότι θα αποκτήσει και πάλι από Έλληνες και ξένους τον σεβασμό που του αξίζει και έτσι πλέον, ότι θα μπορεί να προσφέρει τα νάματα της αξιακής του καθαρότητας στο διηνεκές.

Πρέσβεις του Ελληνικού Πολιτισμού το ζεύγος Egon - Ξυλά

Όσο υπάρχουν προσωπικότητες της πνευματικής εμβέλειας του διεθνούς ακτινοβολίας ζωγράφου **Nicolas Egon** και της συζύγου του **Matti N. Egon - Ξυλά**, από το ζακουστό γένος των ευπατριδών, μεγάλων ευεργετών του Έθνους, ο ελληνικός πολιτισμός, τα γράμματα και οι τέχνες όχι μόνο δεν θα αθίσουν, αλλά η λάμψη τους θα γίνεται πιο ακτινοβόλα και η εξακρίνωσή τους θα είναι παγκόσμια.

Αφορμή για τα πολιτιστικά σχόλια έδωσε πρόσφατα εκδήλωση που έλαβε χώρα στο Λονδίνο στις 29 Ιανουαρίου 2014, στις αίθουσες του **HELLENIC CENTRE**, με ομιλήτρια την αμοργιανή επιστήμονα **Λίλα Μαργακού**, που αναφέρθηκε στον αρχαίο πύργο στο χωριό **Αρκεσίνης Αμοργού**, ο οποίος στέκεται όρθιος και πανέμορφος επί 2.300 χρόνια στο μοναδικό κυκλαδίτικο νησί, με την ιστορία του και με το θρύλο του που το έκανε ζακουστό.

Η κ. Λίλα Μαργακού, καθηγήτρια κλασικής αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, περιέβαλε στη διάλεξή της όλα τα ιστορικά, επιστημονικά, αρχαιολογικά στοιχεία, συνυφασμένα με το θρύλο.

Ήταν η λαμπρή χειμερινή διάλεξη της Ελληνικής Αρχαιολογικής Επιτροπής Μεγ. Βρετανίας, με ιδρυτικό μέλος την κ. Matti Egon - Ξυλά, πρόεδρο της Επιτροπής για πολλά χρόνια και πάντα δραστήρια, γενναίοκαρδη, με ουσιαστική μοναδική βοήθεια και προσφορά αυτή και ο σύζυγός της.

Με την εκδήλωση αυτή, που τιμά την επιστήμη, το ανθρώπινο πνεύμα, τα γράμματα, τις τέχνες και τον πολιτισμό, αποδείχτηκε περίτρανα πως το ζεύγος **Nicolas και Matti Egon** με το γιγάντιο έργο τους μας διδάσκουν ότι αποτελούν την ψυχή του πολιτισμού, αφού οι ίδιοι μας δίδαξαν τον πολιτισμό της ψυχής. Δικαίως έγινε πρόταση να τιμηθούν τον προσεχή Σεπτέμβριο στην Αγγλική Αρχαιολογική Σχολή Αθηνών για το γιγάντιο πολιτιστικό τους έργο.

ΥΠΟΜΟΝΗ - ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΝΗ

31 ετών απέτυχε στο εμπόριο
32 ετών νικήθηκε σε δημοτικές εκλογές
33 ετών απέτυχε ξανά στο εμπόριο
34 ετών εξελέγη δημοτικός σύμβουλος
35 ετών πέθανε η αγαπημένη μητέρα του
36 ετών έπαθε νευρικό κλονισμό
38 ετών νικήθηκε στην εκλογή προέδρου Δημοτ. Συμβουλίου
40 ετών νικήθηκε στην εκλογή εκπαιδευτικού του κόμματος
41 ετών νικήθηκε στην εκλογή βουλευτή
46 ετών εξελέγη βουλευτής
48 ετών νικήθηκε στην εκλογή βουλευτή
55 ετών νικήθηκε στην εκλογή γερουσιαστή
56 ετών νικήθηκε στην εκλογή αντιπροέδρου της κυβέρνησης
58 ετών νικήθηκε στην εκλογή γερουσιαστή
60 ετών ΕΞΕΛΕΓΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΗΠΑ

Ονομαζόταν... ΑΒΡΑΑΜ ΛΙΝΚΟΛΝ

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΥ Οικονομικός Απολογισμός Από 21 Φεβρουαρίου 2013 έως 28 Φεβρουαρίου 2014

Έσοδα	Έξοδα
Συνδρομές Μελών1.575	Εκδηλώσεις υπέρ των Ασθενών ...3.636
Συνδρομές (τράπεζα)105	Έξοδα υπέρ Εκδηλώσεων2.825
Σύνολο Συνδρομών1.680	Γραφική ύλη εκτ/ες διάφορα372
Δωρεές Μελών5.435	Ταχυδρομικά Γραμ/μα656
Δωρεές (τράπεζα)465	Έξοδα Συνελεύσεων950
Σύνολο Δωρεών5.900	Έντυπα (εφημερίδα)2.513
Εκδηλώσεις5.065	Αμοιβές Τρίτων120
Τόκοι Τραπεζικοί38.92	Προσωρινοί Λογαριασμοί60
Σύνολον Α12.683.92	Σύνολον Α12.755
Προηγούμενη Χρήση28.230,33	Τράπεζες Καταθέσεις28.928
Σύνολον Β40.914,25	Σύνολον Β41.683
Χρεώσται επί αποδόσει1.234,90	Υπόλοιπον Ταμείου466
Γενικών Σύνολον42.149,15	

ΑΘΗΝΑΙ 28/2/2014

Η Ταμία
Λ. ΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ

Η Πρόεδρος
Ν. ΣΚΑΡΒΕΛΗ

Τα Μέλη

ελληνικά

Πολλές είναι οι «αλλοεθνείς» λέξεις που μπήκαν στη ζωή μας για να εξυπηρετήσουν συγκεκριμένες και προπάντων νέες ανάγκες. Μερικές από αυτές δεν άντεξαν και η ίδια η ελληνική γλώσσα τις απέβαλε κατά τη διαδικασία της «αυτοκάθαρσής» της. Η ΕΛΕΤΟ έχει να αντιπροτείνει ελληνικές ακόμα και εκτός επιστημονικών γνωστικών πεδίων, που είναι το κατά βάση αντικείμενό της. Ιδού μια λίστα που έχει μάλιστα και... χιούμορ. Σε κάποιες θα διαπιστώσετε ότι είναι τέτοια η αφομοίωσή τους στη γλώσσα μας που καλύτερα να μην αντικατασταθούν από ελληνικές, ιδίως κάτω από τις συνθήκες υπό τις οποίες χρησιμοποιούνται. Διαφορετικά θα έχουν περισσότερο... χιούμορ. Ιδού λοιπόν κάποιες απ' αυτές και δίπλα η μεταφορά τους στα... απλά ελληνικά:

χούλιγκαν: αθλοβάνδαλος
μπάσκετ: καλαθόσφαιρα
στούντιο: εργαστήριο
μόνιτορ: μηνύτορας/παρακολουθητήρας
σουπερμάρκετ: υπεραγορά
φαξ: τηλεομοιοτυπία/τηλεομοιοτύπημα
γκλάμπορους: εκθαμβωτικούς
κλαμπ: λέσχη
μπούμερανγκ: αυτεπίστροφο
κομπιούτερ: ηλεκτρονικός υπολογιστής
μόνιτεμ: διαποδιαμορφωτής
C.D.: σύμπυκνος δίσκος/οπτικός δίσκος
ντάνα: σωρός
κομπιουτεραϊζέισον: πληροφορικοποίηση
φορμάρισμα: μορφοτυποποίηση
τσιπ: πληνθίο (τουβλάκι)
φαστφούντ: ταχυφαγείο
μάντζιμντ: διαχείριση
ντοκουμέντο: τεκμήριο
σπόνσορας: χορηγός
κοκτέιλ: ανάμειγμα
σόου: παράσταση
γκράφιτι: τοιχογραφία
πάρκινγκ: στάθμευση/σταθμός
ντεκορατέρ: διακοσμητής
Και για το τέλος το καλύτερο:
Ζάπινγκ: καναλότσαρκα! (χιούμορ)

ΕΝΑΣ ΜΑΘΗΤΗΣ ΜΙΛΑΕΙ ΣΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΤΟΥ

- Προσπαθήστε να είσθε άνθρωπινος και όχι μόνο μια μηχανή διδασκαλίας.
- Μη δίνετε την πρώτη θέση στην ύλη που διδάσκετε, αλλά σε μας τους μαθητές σας.
- Κάντε με να νιώσω πως ενδιαφέρεστε για μένα θεωρώντας με σαν ένα ανθρώπινο πλάσμα και όχι σαν ένα απλό αριθμό του βαθμολογίου σας.
- Μη με κρίνετε μόνο από τους βαθμούς που πετυχαίνω με τις απαντήσεις μου, αλλά περισσότερο από την προσπάθεια που καταβάλλω.
- Μην περιμένετε να ξεπεράσω το ταλέντο μου και τις δυνατότητές μου, δώστε μου κάποια ενθάρρυνση κάπου κάπου.
- Μη ζητάτε από μένα να θεωρώ τις σπουδές μου σαν την πιο μεγάλη απόλαυση της ζωής μου. Ειλικρινά δεν είναι κάτι τέτοιο για μένα.
- Μην περιμένετε να ικανοποιούμαι με όλα τα θέματα που διδάσκετε. Υπάρχουν και άλλα που με ενδιαφέρουν, ίσως μάλιστα και περισσότερο στην περίπτωση μου.
- Βοηθήστε με να μάθω να σκέπτομαι και να κρίνω μόνος μου και όχι να απομνημονεύω έτοιμες απαντήσεις. Βοηθήστε με περισσότερο να βρίσκω μόνος μου τις απαντήσεις έστω κι αν αυτό είναι περισσότερο κουραστικό και για σας και για μένα.
- Ακούστε πρόθυμα τις ερωτήσεις που κάνω με σοβαρότητα έστω κι αν σας φαίνονται βλακώδεις. Μ' αυτή τη συμπεριφορά σας θα μάθετε κι εμένα ν' ακούω τους άλλους προσεκτικά.
- Να έχετε απαιτήσεις από μένα, φτάνει να είσαστε δίκαιος. Γνωρίζω πως είναι αναγκαίο αυτό έστω κι αν επαναστατώ εξωτερικά.
- Μη με γελοιοποιείτε μπροστά στους συμμαθητές μου. Αυτό πληγώνει

- και οπωσδήποτε θα στραφεί εναντίον σας. Μια λέξη σας που θα ειπωθεί ιδιαίτερως με σοβαρότητα και καλοσύνη θα φέρει μεγαλύτερο αποτέλεσμα.
- Μη με οικτείρετε μπροστά στους άλλους όταν δεν τα καταφέρνω καλά σε κάτι. Αυτός ο οίκτος φέρνει αμηχανία.
- Μη μου προβάλλετε άλλο συμμαθητή μου για παράδειγμα, έτσι υπάρχει φόβος να τον μισήσω.
- Όταν πετυχαίνω κάτι, μη με παρουσιάζετε σαν παράδειγμα στους άλλους, αυτό με βάζει σε δύσκολη θέση. Σε μια τέτοια περίπτωση θα χαρώ πολύ μ' ένα καλό σας λόγο.
- Κρατήστε για τον εαυτό σας παρακαλώ τα προσωπικά σας προβλήματα και τις πολιτικές σας ιδέες Έτσι κι αλλιώς δεν είμαι σε θέση ούτε να τα λύσω, ούτε να τις κρίνω.
- Θυμάστε καμιά φορά πως ήσασταν και σεις κάποτε μαθητής; Είχατε καλύτερους βαθμούς και δεν ξεχνούσατε ποτέ;
- Σας παρακαλώ να συνεχίζετε πάντα τη μελέτη σας και να μη χρησιμοποιείτε στην τάξη με μηχανικό τρόπο τις κιτρινωμένες σημειώσεις που συντάξατε πριν από πολλά χρόνια.
- Μην προσδοκάτε από μένα πολύ συχνά ένα λόγο ευχαριστίας. Είμαι ευγνώμων, αλλά δυσκολεύομαι να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου με λόγια.
- Κι έτσι... σάς εύχαριστώ πολύ!

Από το πληροφοριακό δελτίο που εκδίδει το Κολλέγιο Saint Michel στις Βρυξέλλες.
Μετ. ΚΩΝ. ΚΑΤΣΑΝΗ, Νέα Παιδεία, τ.5, 91.

ΤΑΡΣΗ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΗ

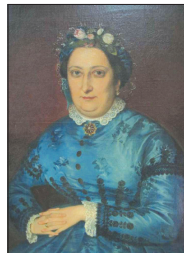
Το γένος Ν. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

«...Το φιλανθρωπικόν τούτο κατάστημα θέλει φέρει το όνομα Ζωρζή και Ταρσής Δρομοκαϊτή Φρενοκομείον»

(Από τη με ημερομηνία 13.2.1880

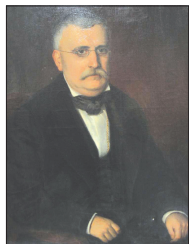
Δημόσια Διαθήκη του Ζωρζή Δρομοκαϊτή, βλ. σ. 42)

* ΜΙΑ ΕΚΔΟΧΗ: Το όνομα Ταρσή προέρχεται με μετασχηματισμούς από το όνομα Αναστασία (είναι γνωστό ότι τα προσωπικά ονόματα υφίστανται πολλούς και ποικίλους και τολμηρούς μετασχηματισμούς). Η Αναστασία με αποκοπή του πρώτου μέρους έγινε Τασία. Πρβλ. Κωνσταντίνος > Ντίνος. Το Τασία έγινε στην Ήπειρο Τασιά, στην Αθήνα Τασιώ, στις Σαράντα Εκκλησίες της Ανατολικής Θράκης Τασή και το Τασή έγινε στην Οινόη και αλλού Ταρσή και Ταρσιή, στην Αθήνα Ταρσία και Ταρώ και στην Ήπειρο Ταρσώ.

Ο ΙΔΡΥΤΗΣ ΖΩΡΖΗΣ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΗΣ

(1805-1880)

«Ο Ζωρζής Δρομοκαϊτής με την απόφασή του να διαθέσει την περιουσία του για ένα σκοπό ιερό, που μαρτυρούσε φιλαλληλία και αληθινό ανθρωπισμό, έδινε μια άκρως θετική απόκριση στο αίτημα για τη συμπάρσταση στον πάσχοντα άνθρωπο και για την ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου...». Αυτά γράφει ο εξάρετος Κώστας Φαφαλιός, φιλόλογος και Πρόεδρος του Δ.Σ. το 1987, στο βιβλίο «ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ, 1887-1987, Εκατό Χρόνια Κοινωνικής Προσφοράς».

Προσφορές υπέρ των Ασθενών από 25/2/2013-28/2/2014

1) Ελαιοχρωματισμός «ΣΥΓΓΡΕΙΟΥ», επιμέλεια Μαρκέλλα Φυστέ	239
2) Θεατρική Παράσταση (ΜΟΥΣΟΥΡΗ) Νικολαΐδου	265,805
3) Προσφορά Τσιγάρων (150) Πακέτα	558
4) Αγορά (καφέ-ζάχαρη) για το προσωπικό, επιμέλεια Μαρκέλλα Φυστέ	141,96
5) Προσφορά (550) σουβλάκια και (210) γλυκά	602,50
6) Εισιτήριο Ασθενούς TORDANOVA DESISLANA για την επιστροφή της στην Βουλγαρία	67,09
7) Εξοδοι Ασθενών στην «Χίο», επιμέλεια Τούλα Ζαννίκου	190
8) Αγορά στρωμάτων για τους Ασθενείς, επιμέλεια Μαρκέλλα Φυστέ	800
9) Αγορά (καφέ-ζάχαρη) για το προσωπικό, επιμέλεια Μαρκέλλα Φυστέ	23,6
10) Συμπληρωματική αγορά χρωμάτων, επιμέλεια Μαρκέλλα Φυστέ	85
11) Αγορά μυωπικών γυαλιών (Κυδωνάκη Νίκη), επιμέλεια Μαρκέλλα Φυστέ	120
12) Αγορά καλαθιών απορριμμάτων, επιμέλεια Κωνσταντίνος Μεσολογγίτης	211,7
13) Αγορά απλώνστρων ρούχων (ασθενείς), επιμέλεια Κωνσταντίνος Μεσολογγίτης	39
14) Αγορά καλαθιών άπλυτων ρούχων, επιμέλεια Κωνσταντίνος Μεσολογγίτης	47
15) Αγορά Κανάτες νερού, τασάκια, καφετιέρα φίλτρου, ποτήρια	244
Σύνολο:	3.636,8

Χιώτικο χρονικό

Νησί με πολλά ονόματα και με τις χίλιες χάρες Χίος, Ανθήλη, Πιτυούσα, Οφιούσα, Μάρκη Μυριόβλητο κι ηλιόλουστο, που σαν ακρίτας στάθης κάποιος σημάδι ασάλευτο, στου Αιγαίου μας την άκρη.

Δυο δορυφόροι γύρω σου, παλιές και νέες δόξες σου παραστέκουν τα νησιά Οινούσες και Ψαρά. Και πήρες φήμη απέραντη σ' ενός Ουγκώ τους στίχους κι έγιν' η σφαγή σου αθάνατη απ' τον Ντελακρούα.

Η κτίση σου ξεκύνεται στα βάθη των αιώνων, ενώ για πρώτοι κάτοικοι φερών' οι Πελασγοί. Πολλές φυλές σ' εποίκησαν, μα κείνη των Ιώνων αυτή 'ναι που σου χάρισε δόξα παντοτεινή.

Και ήρθαν και σε πάτησαν λογίων-λογίων βαρβάρους, Ρωμαίοι, Τούρκοι, Γενοαίτες, Βενετοί, μα κράτησες αμόλυντη και άφραστη σε χάρη την προαιώνια κι ένδοξη ελληνική φυλή.

Τα τολμηρά καράβια σου, μέσα στα πρώτα, πρώτα σ' όλο τον κόσμο ασκούσανε εμπόριο τρανό και πλούτη όλο γέμιζες και σκόρπαγες τα φώτα και στο νησί σου έφερνες σωστό πολιτισμό.

Η αίγλη σου μεσουράνησε ολόκληρον αιώνα μα σαν στου '21 μπλέχτηκες και συ ξεσηκωμό, έγινες ολοκαύτωμα στον Ιερών αγώνα κι απάνω σου εξέσπασε φρικτό θανατικό.

Και τα παιδιά σου ο άπιστος σκλάβους μαζί τα σέρνει κι η ερημιά απλώθηκε στο άμοιρο νησί ώσπου ο δαυλός του Ψαριανού εκδίκηση σου παίρνει τη ναυαρχίδα καίγοντας και τον Καρά-Αλή.

Κι αμέσως μεσουράνησες και δόξες πήρες πάλι και στο νησί σου άνθισε ξανά μια αρχοντιά. Με έργα συνεπλήρωσες τα φυσικά σου κάλλη και το νησί πλουτίστηκε μ' αμέτρητα προικιά.

Πυργί, Μεστά, Καρδάμυλα κι ονομαστές Μονές σου, στολίδια ανεκτίμητα λαμπρής μιας εποχής, είναι αυτά που τράβηξαν σωρό προσκυνητές σου, θαυμάσια κατάλοιπα Τέχνης βυζαντινής.

Στο μυρωμένο αιθέρα σου εβλάστησ' ένας Όμηρος κ' έκτοτε ασταμάτητα πλανιούνται στο νησί φωστήρες των γραμμάτων μας, ονόματα ανέσπερα: Βάμβα, Ψυχάρη, Κοραή, Πορφύρα και Ζουρή.

Και τώρα ένδοξο νησί, αιματοποτισμένο, ήρθαμε εμείς στα πόδια σου, φτωχοί προσκυνητές, το θρόνολό σου θαυμάζοντας, τον κοσμοζακουσμένο, που γέμισε τη χώρα μας με δόξες και τιμές.

Σόλων Κυδωνιάτης
της Ακαδημίας Αθηνών

Γιατί πάντα την αλήθεια η Αγάπη την γνωρίζει
Αχ αυτές οι δυο Γνήσιες αγάπες Του Θεού
η δυνατή και η δευτέρα της Μάνας.
Αχ αυτοί οι ηθικοί Νόμοι αν παραγκωνιστούν
πληρώνουμε πανάκριβα την παραβίασή τους
γιατί και η Μάνα έχει Νόμο
που τον φύτεψε ο Θεός στη Μεγάλη της καρδιά.
Άκου αυτά τα Λόγια Γίε μου και δεν θα χάσεις
στη ζωή είναι τι θα διαλέξεις.
Ο άνθρωπος ο κάθε άνθρωπος έχει κρίση
με τον πιο κοινό Νόυ
Δεν είναι στην τύχη του το Μέλλον του Νομίζω
όπως δεν είναι στην Τύχη νάρθει στη Ζωή
Δώρο Θεού η ζωή η ύπαρξη κάθε ανθρώπου.

Μαρία Λεβογιάννη

Συντακτική Επιτροπή: Α. Σκαρβέλη Διευθύντρια (Πρόεδρος Δ.Σ.), Κ. Παπαγιάννη, Ε. Τσίμπλη, Γ. Μετεκίδης, Μ. Φυστέ
Υπεύθυνη Οικονομικών: Ε. Μπαρτζόγλου - Καλλιτεχνική Επιμέλεια: Νίκη Σκαρβέλη
Επιμέλεια - Παραγωγή - Εκτύπωση: Δ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ

* ΤΑ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΠΟΦΕΙΣ